

Ozioma Jesu Kristi Lẹke Ke Matiu Dọn De E

Ndi Mu Jizos' Kraisti

¹ Onwan wu Ekukwo we gi gba ndi mu Jizosi, nwa Defidi, nwa Ebrahim.

Gha Ebrahim D'e ru Defidi

² Ebrahim wu nedi Aziki, Aziki wu nedi Jekopu, Jekopu wu nedi Juda le umune-ekennye.

³ Juda wu nedi Perazi le Zera. Nne ni we wu Tama. Perazi wu nedi Hez'ronu, Hez'ronu wu nedi Aram,

⁴ Aram wu nedi Aminadabu, Aminadabu wu nedi Nashonu, Nashonu wu nedi Salumonu,

⁵ Salumonu wu nedi Buzi, nne Buzi wu Rehabu. Buzi wu nedi Obedi, nne Obedi wu Rutu. Obedi wu nedi Jese.

⁶ Jese wu nedi eze wu Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu

Eze wu Defidi wu nedi Solomonu, hun nne e [te] wu nwunye Yuria.

⁷ Solomonu wu nedi Rehobum, Rehobum wu nedi Abija; Abija wu nedi Asa,

⁸ Asa wu nedi Jehoshafati; Jehoshafati wu nedi Joram—hun wuzi Jehoram; Joram wu nedi Uzia.

⁹ Uzia wu nedi Jotam, Jotam wu nedi Ahazi; Ahazi wu nedi Hezikaya.

¹⁰ Hezikaya wụ nēdi Manase, Manase wụ nēdi Emōsi; Emōsi wụ nēdi Josaya.

¹¹ Josaya nọ mụ Jekōnaya (hụn wụ Jehoyakīn) lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ—ogēn wẹ kẹ wẹ gi wepu wẹ alị wẹ, we wẹ si alị Babilōnụ.

Gha Ogen Wẹ Gi Weri Wẹ Si Alị Babilōnụ D'e Ru Ogen Kraīstī

¹² Ogen wẹ gi wepuḡu wẹ si Babilōnụ, Jekōnaya nọ mụ Shīatēlū, Shīatēlū wụ nēdi Zerubabelū,

¹³ Zerubabelū wụ nēdi Abiyudu, Abiyudu wụ nēdi Eliyakīm, Eliyakīm wụ nēdi Azọ,

¹⁴ Azọ wụ nēdi Zadokū, Zadokū wụ nēdi Akīm, Akīm wụ nēdi Elayudu,

¹⁵ Elayudu wụ nēdi Eleaza, Eleaza wụ nēdi Matanī, Matanī wụ nēdi Jekopu,

¹⁶ Jekopu wụ nēdi Josefū, di Meri—onye hūn mụ Jizōsi, hūn w'a kpọ Kraīstī hūn wụ “Onye Ahūn Osolobue Tume.”

¹⁷ Ya wụ, agbọ wẹ ile gha ogen Ebrahim d'e ru ogen Defidi wụ agbọ mmēnọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen wẹ gi we wẹ si alị Babilōnụ wụ agbọ mmēnọ; gha ogen wẹ gi wesi wẹ Babilōnụ d'e ru ogen Kraīstī wụ agbọ mmēnọ.

Omumu Jizos' Kraīstī

¹⁸ Eñina kẹ wẹ dōn mụ Jizōsi wụ Mezaya: e kweriōlẹ wẹ nī nñe ẹ wụ Meri jenkọ d'a lū Josefū. Kanī, nī wẹ d'a nọgbama nke di-lẹ-nwunye, Meri a tūḡuḡo ime ghahani ikēn Mmōn-nso.

¹⁹ Makēni Josefū hūn 'ya nī 'ya jenkọ d'a lū wụ onye ezi-omume leni ọ chonī n'o gbe ifenren ye ẹ ihun id'anya ihian ile, ọ nọ bu ẹ obi n'o sikọ d'e kpechan a nzuzue.

20 Kani, oge n o gi e ro ihienni, o no ro nro. Ime nro hu, o no hun mmon-ozu Di-nwonna-enyi k'o bia d'e kunrun e, si, "Josefu nwa Defidi, atule egun; luma Meri, make ni nwa o ri ime e gha aka Mmon-nso bia.

21 O jenk'o d'a mu okennyee; i jenk'o d'a kp'o nwa hu Jesu/Jizosi* makele iya jenk'o d'a zuofuha ndi nke e ime njo we."

22 Ihienn ndini ile me keni we gi mezu ihienn Onyennwonna-enyi ku ghahani onyennwonna: o si,

23 "Lee e, okpoho keleni marin okennyee jenk'o d'a tu ime, mu okennyee; we jenk'o d'a kp'o nwa hu 'Imanuelu', ya wu, 'Osolobue son enyi nodi'."

24 Oge Josefu gi tennhin, o no me ihienn mmon-ozu Di-nwonna-enyi gwa a. O no luma Meri;

25 kani, aranhinni we nke di le nwunye d'e ru oge n o gi muguu okennyee ibuzo a ahun. Josefu no kp'o a Jizosi/Jesu.

Isi Nke Ebuo

Ndi Ahun Gha Azuun Owuwa-enya-anwun Bia

1 We mu Jesu ime obodo Betulehem hun ri azuun Judia oge Herodu gi wu eze. Oge hu, ndi marin ihienn kokise ri e ku no gha ali ri azuun owuwa-enya-anwun bia Jerusalem,

2 a ju ajuju, si, "Elebe ke onye hu we mu nke ohun hun wu eze ndi Ju ri? Make ni, enyi a hunole kokishia ku oku e k'o puha oge enyi gi ri ali ri azuun owuwa-enya-anwun; enyi bia d'e fe e."

* **Isi Nke Mbụ:**21 Ani efanni wu **Onyennwonna**.

³ Ogen eze wu Herodu gi nu ihienni, obi eruzini 'ya le ndi Jerusalem ile ali.

⁴ O no kpo gbama ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu, ju we, si, "Elebe ke we de ni iya ke we jenko d'a no mu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume?"

⁵ We no za, si, "Betulehem hun ri Judia ro, make ni onye-amuma de, si,

⁶ 'Betulehem hun ri ime Juda, ezioku ro ni i wu obodo me ekere ime ndi okiki Juda;

kani onye-okiki jenko d'a gha ime i puha, hun jenko d'a ki ndi nke m wu ndi Izrelu.' "

⁷ 'Ya Herodu no kpo ndi hu marin ihien kokise ri e ku, gi nzuzue ju we ogen we gi hun kokise hu.

⁸ 'Ya o no zi we jen Betulehem, si, "Jen ni; chokenme ni nwata hu. Onu hun a, bia ni d'a gwa m, ni mme le enwen m jenzi d'e fe e."

⁹ Ogen we gi nuchanringuu ihien eze ku, we no jenme ebe we jenko! Kokise hu no puhazi, du we ru Betulehem; e ru we ebe nwata hu ri, o no wuzo.

¹⁰ Ogen we gi hun kokishia hu, ighoghoho no jun we obi.

¹¹ Ogen we gi banye ime ulo hu, hun nwata hu le nne e wu Meri, we no sekpu, fe nwata hu. 'Ya we no topu ekpa we buche ihien nanranni ri ichen-ichen, ye e goru le frankisensi le maa.

¹² Make ni Osolobue a dolo we eka-ntin ime nro si w'e kinle azuun d'e kunrun Herodu, we no ghasi uzo ozo lashi ali we.

Josefu E Gi Nzuzue We We Gbasi Ijiptu

¹³ Ogen we gi lamaguu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi no bia d'e kunrun Josefu ime nro, si a, "Lihi

oto! Weri nwata hu le nne e gbasi Ijptu; nodi ni ebahun d'e ru ogen m jenko d'a gwa i, makeni Herodu e buguo a obi n'o jenko d'a cho nwata hu keni o gbu e.”

14 'Ya Josefu no lihi, gi ime uhinhin weri nwata hu le nne e si Ijptu.

15 We no nodi ebegu d'e ru ogen Herodu gi nwun. Onwan ke ihien ahun Di-nwonni-enyi gi onye-amuma ku gi mezu, ni “Ime Ijptu ke m gha kpopuha nwa m.”

Herodu A Si We Gbu Umeka

16 Ogen Herodu gi hun ni ndi hu marin ihien kokise ri e ku e meole e ero, eje-olulu no bume e. O no zi ndi hun o zi, we no jen d'e gbupu umeka-ikennye ile ri Betulehem le ali ndi hu nokunmen'e, ikennye ndi hun ri ahua ebuo le ndi keleni ru ahua ebuo—ogen ndi ahun marin enya kokise gwa a ni ya ke we hun ya wu kokise k'o gha gbako ogen, me ihienni o me.

17 'Ya ke we gi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku, si,

18 “We nu olu ohu ime obodo Rama, o hu a kwan—e goo ntan, e goo imon. Rechelu ro—o ri a kwan umu a; o nini we huhu a, makeni a nwunchanringuo we.”

A Gha We Ijptu Lua

19 Ogen Herodu gi nwunhuguu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi no bia d'e kunrun Josefu ime nro ime ali Ijptu,

20 si a, “Lihi, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu, makeni ndi ri a cho ni we gbu nwata hu a nwunguo.”

21 O no tenhin, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu.

22 Kani, ogen o gi nu ni Akilahusu rikin eze nedi e wu Herodu, a ki Judia, egun anin'a jen ebegu. A doguzi w'a eka-ntin ime nro, o no si egbere Galili.

23 O no jen d'e biri ime obodo w'a kpo Nazareti. Eriira ke ihien ahun ndi-amuma ku, si, “We jenkọ d'a kpo a onye Nazareti” gi mezu.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

1 O ru, Jonu hun e me mirin-Chuku no faha ime atụ Judia, a hi,

2 “Roghari ni, makeni Ali-eze elu-igwee a riguo nsue!”

3 Jonuni wu onye hu onye-amuma wu Azaya ku oku e ogen o gi si,

“Olu onye ohu ri a han ime atụ,

a si,

‘kwa ni ni Di-nwonna-enyi uzọ;
meme ni uzọ a n'o zinrin’.”

4 Ewuru we gi enenren anu w'a kpo kamelu* meme ke Jonu e yi; akpukpo-anu ke we gi meme akpukpo-ukun e; ihien-oriri e wu igurube le mirin-enwun ri ofia.

5 Ndi Jerusalem le ndi Judia ile le ndi obodo ile nokunme Iyi Jodani hu e jen d'e kunrun e.

6 We hu e kupuha njo we, o hu e me we mirin-Chuku ime mirin Jodani.

* **Isi Nke Eto:4** “anyinnyan-mkpukpuke”

⁷ Kanị, oge n' o gi hụn ndị bu ọda ime ndị itu-Farisi lẹ ndị itu-Sadusi kẹ wẹ rị a bia n'o mẹ wẹ mirin-Chuku ahun ọ rị e mẹ, ọ nọ sị wẹ, “Igunrun agwọ! Onye sị unu gba ni iwe lẹ onuma Osolobue lalani osọ?!”

⁸ Mịkwọ ni nwan mkpuru ghoị ni onu e rogharigu;

⁹ atukwole ni enwen unu ntu, a si, ‘Ebrahim wu nedi enyi nu!’ Makeni, m rị a gwakwo onu, Osolobue jenkọ d'a saeka gha omuma ndini wepuha ni Ebrahim umu.”

¹⁰ “Anyun a rigule nwan ukun osisi, e che: osisi owule mleni ezigbo mkpuru, e gbutu w'e tuye okun.

¹¹ Mmẹ nwen gi mirin-mmaka e mẹ unu mirin-Chuku, unu gi a ghoị ni unu e rogharigu; kale onye hun lala m azun ka m iken ohunma-ohunma—erudeni m onye hun jenkọ d'e bu akpukpo-uku a—o jenkọ d'e gi Mmon-nso lẹ okun mẹ onu mirin-Chuku.

¹² Ihiẹn o gi a fuchan oka rị a eka: o siko d'a fuchanpu oka ile rị ebe ọ nọ a kuko oka a, kpompuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpongbamazi efifia oka buche ime okun hu wẹ ghalenị e ri-eka e tinyun.”

*Jonu E Mẹ Jizosi Mirin-Chuku
(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)*

¹³ Ya Jizosi nọ gha Galili bia Iyi Jodani d'e kunrun Jonu ni Jonu mẹ e mirin-Chuku.

¹⁴ Jonu te ju aju, si Jizosi, “Mmẹ te furu ni m bia ni m m mirin-Chuku, kanị 'yu bia nwan d'e kunrun m?”

15 Jesu nọ sị, “Hapụ a n'ọ rị ẹrira kikenni; o furu ni ẹnyi mezukwama ihien ile Osolobue cho.” 'Ya Jonu nọ kweri me ẹ mirin-Chuku.

16 Jonu e meguu Jizosi mirin-Chuku, hun Jizosi gihu ghaguu ime mirin pula, elu-igwee nọ kpupun'a ideminzi; o nọ hun Mmon Osolobue k'o gi udi nduru hidanla, bia ebe o ri, bekwasi a.

17 Idumuzi, olu nọ gha elu-igwee si, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien ẹ a sọka m.”

Isi Nke Ẹnọ

Ekwensu A Nwan Jizosi

1 'Ya ke Mmon-nsọ nọ duru Jizosi si ime atu keni Ekwensu nwan a.

2 Jizosi bu onu ukinkin le efinnai—orogbo akpu-uhuokin ogunnai; omegu, egun nọ gunma a.

3 'Ya ke onye-onwunwan hu nọ bia, si a, “Omeni 'yu wu Nwa Osolobue, si omuma ndini henrinsonme ogbe bredi.”

4 Kanị Jesu nọ si a, “E deguo w'a ime Ekukwo-nsọ ni, 'Ihian a ra gi ihien-oriri sọ a ri ndun, oku ile gha Osolobue onu puha ke we gi a ri ndun.’ ”

5 'Ya ke Ekwensu nọ weri ẹ si ime obodo nsọ wu Jerusalem, w'e tume mkp'onunu Ulo-nsọ,

6 si a, “Omele iyu wu Nwa Osolobue, tuha enwen i ye ali. Makele, e deguo w'a ime Ekukwo-nsọ, si, 'O jenko d'e ye ndi mmon-ozu ẹ iwu banyen'i; we siko d'a pari i, amangbe y'a kpoḡburu omuma.’ ”

7 Jizosi nọ si a, “E deguozikwo w'a ime Ehuhuo-nsọ, si, 'Anwankwole Di-nwonni-enyi wu Chuku i.’ ”

⁸ Ekwensụ nọ werizi ẹ si elu-ugu jẹn elu ọda-ọda, ghoşikwama a alị-eze ile rị ụwa lẹ ọgho wẹ,

⁹ sị a, “M k'e ye i ihien ndini ile, omeni y'e keni m isi ali.”

¹⁰ 'Ya Jizosi nọ sị a, “Ekwensụ, puni m! Makeni, e deguọ w'a ime Ẹkukwo-nsọ, si, 'Di-nwonna-enyi wu Osolobue i k'i k'e keni isi-ali; iya sọ k'i k'e fe.' ”

¹¹ 'Ya kẹ Ekwensụ nọ la Jizosi to, ndi mmọn-ozu nọ puha, yeme ẹ ihien rị a mkpa.

*Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili
(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)*

¹² Ogen Jizosi gi nu ni e buguọ wẹ Jonu che ime ulo-ngan, o nọ si Galili.

¹³ O nọ gha Nazareti rị ime Galili pu, jẹn d'e biri ime obodo Kapanom hun rizi Galili, ehụ mirin Galili, egberẹ Zebulun lẹ Naf'tali —

¹⁴ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku mezu. Azaya si,

¹⁵ “Ali Zebulun lẹ ali Naf'tali,
hun risonme uzọ 'Ohimin' —
wẹ fetuguu Iyi Jodani;

Galili wẹ ile rị,
ali ndi wulen ndi Ju jun!

¹⁶ Ndi bi ime ishi
a hunole oken ukpe;
ukpe e nwunmeguoni
ndi bi ali onyinyon-onwun.”

¹⁷ Jizosi nọ gha ogen hu zime ozi, a si, “Roghari ni, makeni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!”

*Jizosi A Kpo Ndi Okun-Azun Enọ
(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)*

18 Oḡen Jizọsị gi ghakọ mkpẹnren mirin Galili, ọ nọ hụn umunẹ-ikennyẹ ẹbuọ, Saịmonu (hụn w'a kpọ Pita) lẹ Anduru nwenẹ ẹ, ebe wẹ rị a tọ ọga e ye ime mirin ahun, (makeni wẹ wu ndi a kun azun).

19 Ọ nọ si wẹ, “Sọnmẹ ni m, m jenkọ d'e mẹ unu wuru ndi a kuha ihian rike azun.”

20 Wẹ nọ na ọga wẹ tọ ozigbo, sọnmẹ ẹ.

21 Oḡen o gi jenshi ihun, ọ nozi hụn umunẹ ẹbuọ ọzọ, Jemisi nwa Zẹbedi lẹ Jonu nwenẹ ẹ; uwe lẹ nedi wẹ rị ime ugbo, e donzi ọga wẹ. Ọ nọ kpọ wẹ ẹbuọ.

22 Wẹ nọ latọ ugbo-mirin hu ni nedi wẹ, sọnmẹ ẹ ozigbo.

Jizọsị A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwo Orĩa (Luk 6.17-19)

23 Jesu nọ ghagbari Galili ile, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo emu lẹ orĩa ile rị ichen-ichen rị a kunj wẹ.

24 'Ya ke otiti ẹ nọ ghagbari ali Siria ile; wẹ nọ wehe n'e ndi ile emu rị a ku, ndi bu orĩa ichen-ichen lẹ ndi ihien rị a turu, ndi ibobo lẹ ndi orọ lẹ ndi ejemmon rị ime wẹ—ọ nọ zuo wẹ.

25 Igunrun hi-ogbe nọ gha Galili lẹ obodo iri hu noḡbamanj wu Dikapolisi, lẹ Jerusalem lẹ Judia lẹ n fetu Iyi Jodani sọnmẹ ẹ.

Isi Nke Isen

Nkuzi Jizọsị Nọ Elu Oke Kuzi

1 Oḡen Jesu gi hụn igunrun ihian hu, ọ nọ si enu oke; ọ nodiguu ali, 'ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun ẹ.

Ndi Nke Wẹ Ka Mma (Luk 6.20-23)

- 2 Ọ nọ kuzimę wẹ, si,
 3 “Ngọzi rị nị ndị la enwẹn wẹ tọnị Osolobue ime mmọn* ,
 makęni Alị-eze elu-igwee wụ nke wẹ!
 4 Ngọzi rị nị ndị hụn rị a kwanni,
 makęni wẹ jenkọ d'a rọkọ wẹ obi.
 5 Ngọzi rị nị ndị hụn e welua enwẹn wẹ alị,
 makele wẹ sikọ d'e nwọnrin uwa ile.
 6 Ngọzi rị nị ndị ọ rị a gụn nị ihien ile rị ke Osolobue
 don cho a,
 a gụn wẹ ke ihien-oriri le ihien-orira —
 makęni, efọ jenkọ d'e jun wẹ.
 7 Ngọzi rị nị ndị hụn e mę ebere,
 makele wẹ sikọ d'e mę ni wẹ ebere.
 8 Ngọzi rị nị ndị obi wẹ rị ochan,
 makęni wẹ sikọ d'a hụn Osolobue.
 9 Ngọzi rị nị ndị hụn e mę ni udon rị,
 makęni wẹ sikọ d'a kpọ wẹ umu Osolobue.
 10 Ngọzi rị nị ndị wẹ rị e kpokpo makęni wẹ rị e bi
 ke Osolobue don cho a,
 makęni Alị-eze elu-igwee wụ nke wẹ.”
 11 “Ngọzi wụ nke onu wẹ gha a kpari unu, e
 kpokpo unu,
 e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile rị ichen-ichen.
 12 Ghoghọ nị; efọ 'ya sụọ unu usụọ —
 makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!
 Makęni, erira ke wẹ don kpokpo ndi-amuma ndi hụn
 buni unu uzọ.”

Nnu Lę Ukpę
(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

* **Isi Nke Isen:3** ...ndi wụ “igbennye” ime mmọn.

13 “Ụnụ wụ nnu ụwa, kanị ọwụnị nnu asuozini usuo, eghanị k'o jenkọ d'a don suomazi usuo? O nwonzini ihien owule we gi e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbume w'e.

14 Ụnụ wụ ukpe ụwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri.

15 Ozozị, ihian a ra munyedikwo ukpe zueme e okpuru afere, kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzọ.

16 Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha, keni we hun orun-oma unu, gi e ja Nedi onu ri elu-igwee mma.”

Nkuzi Banyeni Iwu

17 “Erokwole ni ni m bia d'a kagbu Iwu Mozizi mobu ihien ndi-amuma de. Abiani m d'a kagbu we, kama, m bia d'e mezu we.

18 Makeni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee le ụwa ghafe, o nwonni mkpuru-ekukwo owule mobu ihien we vinyede mkpuru-ekukwo, hun ri ime Iwu, hun jenkọ d'a ghafeni bu o mezuni —ke hun kacharin ntin.

19 'Ya wu ni onye owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozọ erira, we siko d'a kpọ a onye hun kacharin ekere ime Ali-eze elu-igwee. Kanị, onye hun e meni we, a kuzi we, we siko d'a kpọ a oken-ihian ime Ali-eze elu-igwee.

20 Ezioku ke m ri a gwa onu, mmani unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi uche Osolobue e me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee.”

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

21 “Onu a nuguo ni we si ndi akan, ‘Egbule ni ochu; we siko d'a ma onye owule gbu-ochu ikpe.’

22 Kanị, mme ịe enwen m si ọnu nị we siko d'a ma onye ọwụle buni nwene ẹ olulu† ikpe; onye ọwụle kpọ nwene ẹ iyi jenkọ Oḡwa Ndi-isi; ọkụn-mmọn rị e che onye ọwụle kpọ nwene ẹ 'Onye-nzuzu!' ”

23 “Yawu, omeni ị rị e ye oyiye i ebahun w'a nọdị e ye oyiye, y'a nọ ebẹhụ nyanhan n'o nwọn ihien i me, hun nwene ị gi bu iwe i obi,

24 la oyiye i tọ ebẹhụ w'a nọ e ye oyiye, pu, iyụ ịe nwene ị suokingu, i kebe kinhen d'e ye oyiye i.”

25 “Iyụ ịe onye-ikpe i suokin ẹgwa, ebe 'yụ ịe 'ya keleni ru ọgwa, amangbe o weri i ye ọka-ikpe, ọka-ikpe e weri i ye onye ẹwuru-ogi, a tų we i ye ulọ-ngan;

26 M rị a gwa ị ezioku, y'a saeka fuhā d'e ru mgbe ị kugụ ịkọbọ ịkpazụun we be i.”

Nkuzi Banyeni Ughere

27 “Unu a nuguo nị we si we, 'Agherele.’

28 Kanị mme ịe enwen m rị a gwa ọnu nị onye ọwụle lee okpoho ẹnya, ọ la a ẹnya, e meole mgba a ime obi ẹ.

29 Omeni ẹnya ẹka-nni i a han ị e me njo, gupụ a tuhu. Ọ ka ị mma nị mkpamkpa ẹhụ ị ohu arizi a, kari nị we tų ẹhụ ị ile ye ọkụn-mmọn.

30 Omeni ẹka-ihien i a han ị e me njo, bepụ a tuhu. Ọ ka ị mma nị mkpamkpa ẹhụ ị ohu arizi a, kari nị we tų ẹhụ ị ile ye ime ọkụn-mmọn.”

Nkuzi Banyeni Mkpechan

(*Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18*)

31 “We sizikwo, 'Onye ọwụle kpechan nwunye ẹ jenkọ d'e ye ẹ ẹkukwo ghosi n'o kpechanole a.’

† **Isi Nke Isen:22 mọbu:** ...onye ọwụle buni nwene ẹ olulu bu o nwonni ihien nwene ẹ me.

³² Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onye owule kpechan nwunye e, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, ri e me e n'o zo oku ye ofia. Onye owule lu okpoho we kpechanguu na nwunye ihian."

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

³³ "Ozo, onu a nuguzi ni we si ndi akan, 'Ekunle Osolobue tu ntu; i jenkọ d'e me ni Di-nwonna-enyi ihien i kunn'e.'

³⁴ Kani mme le enwen m si unu, ekunkwole ihien-owule, kaka. Ekunkwole elu-igwee, makeni 'ya wu ukpo Osolobue;

³⁵ ekunle uwa, makele 'ya wu ihien o gi a tukwasu uku a; ekunle Jerusalem, makeni 'ya wu obodo Eze uku hu;

³⁶ ekunkwole isi i, makeni y'e ri-eka gbehuto ntutu ohu n'o chanma uchan mobu n'o gime ngi.

³⁷ Sihu 'Eghe' mobu 'Mba'; ihien owule kari onwan gha aka Eje-onye hu bia."

Nkuzi Banyeni Mmegwari

(Luk 6.29-30)

³⁸ "Unu a nuguzi ni we si, 'Onye tikpo ihian enya ohu, we tikpogwari a enya ohu; onye tikwon ihian eze ohu, we tikwongwari a eze ohu.'

³⁹ Kama, mme le enwen m si i emegwarile onye me i eje-ihien. Kama, omeni ihian a ma i ora nti ekan-ni, y'e bu azuun hun-ebọ zimen'e.

⁴⁰ Onye cho n'o kpe i narin i ewuru i yi ime, yezikwo a hun i yiye elu e.

⁴¹ Onye waye i olu n'i jen maili ohu, y'e son e jen maili ebuo.

⁴² Onye owule rio i ihien, y'e ye e; onye owule cho n'o zinarin i ihien, ajule."

Inwe Ihien-osisuo Ndi-inenren I

⁴³ “Onu a nuguo ni we si, ‘I siko d’e nweriri ihien-osisuo ndi-oma i, ze izize ndi-inenren i.’

⁴⁴ Kani mme le enwen m si unu ‘E nwe ni ihien-osisuo jenni ndi-inenren onu; e me ni ni ndi ri e kpokpo ni unu ekpere.’

⁴⁵ Onwan siko d’a ghosi nke-esi ni onu wu unu Nedi unu hun ri elu-igwee. Makeni o me anwun a e tikpu ke onye-njo ke onye-oma; o zi mirin e jenni ndi e me ihien o cho le ndi ghaleni e me ihien o cho.

⁴⁶ Makeni, omela ndi ihien i a suo suo ke ihien we a suo i, elee ugwo-orun k’i k’e nwonhen? Ele erira ke ndi a na ugwo-isi, ndi hu we gi njo marin, e me?

⁴⁷ Ozozu, omeni ndi nke i suo ke y’e kele, k’i gi mekari ndi ozo? Ele erira ke ndi kwerileni e me?

⁴⁸ Zu ni nwan oke ke Nedi unu hun ri elu-igwee don zu oke.”

Isi Nke Isin

Emekwole Ni We Hun I

¹ “Kpachanpukwo ni enya amamgbe ihien onu ri e meni Osolobue a wuru ni unu ri e me ni we hun unu; makeni unu me e, onu anarinkozi ugwo-orun aka Nedi unu hun ri elu-igwee.”

Nkuzi Banyeni Imeni Ndi-igbennyeh Ohunma

² “Ya wu, ogen owule onu ri e ye ndi igbennyeh ihien, akule ni egogo* rike ke ndi-ihunnaị don e me ime ulo-ofufe le okp’uzo, keni ihian ile hun uzo ja we mma. M ri a gwa unu ezioku, a narinchanringwole we ugwo-orun we.

* **Isi Nke Isin:2** Egbuleni opi.

³ Kama, unu gha e ye ndi-igbennyẹ ihien, anile ni eka-ekpen onu marin ihien eka-nni unu ri e me,

⁴ keni ihien unu me ni ndi-igbennyẹ wuru ihien zuerini; ni Nedi unu hun a hun ihien zuerini ku onu ugwo.”

Nkuzi Banyeni Ekpere

⁵ “Ozozi, unu gha e me ekpere, emele ni ke ndi-ihunna, makeni o suo we ni w'e turu ime ulo-ofufe le okp'uzo e me ekpere, keni ihian hun we. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we.

⁶ Kama, unu jenkoni d'e me ekpere, ban ni mmulo, gunma uzo, me ekpere jenni Nedi onu hun we ghaleni e legha; Nedi unu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku onu ugwo.”

⁷ “Kani unu gha e me ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi e noke ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue don e me, makeni we ri e ro ni otutu-oku we ke we siko d'e gi nu ekpere we.

⁸ Anole ni nwan ke we, makeni Nedi onu a maringho ihien ri unu mkpa ni unu d'a rima a.”

⁹ “Ya wu, e me ni nwan ekpere enina:

‘Nedi enyi hun ri elu-igwee,

we donme efan i nsọ.

¹⁰ Ali-eze i ya bia d'a kima,

uche i ya me elu-uwu, rike ke o don e me elu-igwee.

¹¹ Ye enyi ihien enyi jenkọ d'e ri tanni;

¹² gbaghari enyi eje-ihien ndi enyi me, noke ke enyi don gbaghari ndi hun me enyi eje-ihien.

¹³ Edule enyi ye ime onwunwan,

ka gbafuha enyi eka Eje-onye hu.’ ”

14 “Eghee, onu gbaghari ndi ozo eje-ihien we me unu, Nedi unu hun ri elu-igwee siko d'a gbagharizikwo onu;

15 kani, owuni unu agbagharini ndi ozo eje-ihien ndi we me unu, Nedi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu me.”

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

16 “Ogen owule unu ri e bu-onu, eronmele ni ihun rike ndi ihunna. We ronme ihun, keni ihian ile hun ni we ri e bu onu. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we.”

17 “Kama, onu gha e bu onu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, onu a ha ntutu,

18 amamgbe w'a marin ni unu ri e bu onu, keni Nedi unu suo, hun we ghaleni a hun, marin; Nedi onu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku unu ugwo.”

Aku-le-uba Hun Ri Elu-igwee

19 “Akpatole ni ni enwen unu aku-le-uba ime uwani, ebe ekika siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun.

20 Kama, a kpatu ni ni enwen onu aku-le-uba elu-igwee, ebe ekika jenkoleni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoleni d'a no gba nchara, ebe ohin jenkoleni d'a saeka gbukpo.

21 Make ni ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi onu jenkod'a rizi.”

Ukpe Hun Zu Oke

22 “Enya wu ukpe hun ri ehụ. 'Ya wu, omeni enya unu ri iken, ehụ unu ile jenkod'e nwon ukpe.

23 Kani, omele enya onu ari iken, ehiju unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O me nwan ni ukpe hu ri ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari aka!”

Odibo A Ra Saaka Fee Nna Ebuo

24 “O nwonni onye a saaka e fe nna ebuo, makele, ohu k'a rikeme e mkpa, hun-ebọ arikako a mkpa; mọbu o wechanrin enwen e ye ohu, legberi hun-ebọ: y'a sako aka fe Osolobue le egho.”

Ehuele Uhue, Choquu Nke Osolobue

25 “Ya wu, m ri a gwa onu, ehuele ni uhue ihien unu jenko d'e ri mọbu ihien unu siko d'a ra gi ri ndun mọbu ihien unu jenko d'e yiye ehụ onu. Ele ndun ka ihien-oriri mkpa? Ele ehụ ka ekwa mkpa?”

26 Lekpode ni nnuonu ndi hun e fehunmeni: w'a ra kun ihien mọbu e we ihien ugbo mọbu donme ihien ime oban, bu Nedi onu hun ri elu-igwee hu e ye we ihien-oriri. Ele unu ka we mkpa a ri?

27 Onye ime unu siko d'a saaka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni?

28 Ki haij onu gizi e hue uhue ihien unu jenko d'e yi? Lekpo ni ke obobo ri ime ofia don e sue: w'a ra run orun, w'a ra kpa ekwa;

29 kani, m ri a gwa onu ni, ke Solomonu nwehanle ogho, o yini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini.

30 Omeni Osolobue e yime efifia ri ogige ihien ri mma enina—efifia hun ri ndun tanni, eki fon e bu w'e che ime okun—o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe nta!

31 'Ya wu, ehuele ni nwan uhue, a si, 'Ki enyi k'e ri?' mọbu 'Ki enyi k'a ra?' mọbu 'Ki enyi k'e yi?'

³² Ndi kwerileni, uwe a chu ihien ndini we, bu ezioku-ezioku, Nedi unu hun ri elu-igwee a maringho ni ihien ndini ile ri onu mkpa;

³³ kama, chomagude ni Ali-eze Osolobue le ihien Osolobue cho, o siko d'e yezikwo unu ihien ndini ile.”

³⁴ “Ya wu, ehuele ni uhue banyeni ekile, makeni ekile siko d'e nwon nsongbu nke e; nsongbu uhuhin e zugo n'a.”

Isi Nke Ẹsa

Ikin Ibe i Ikpe

¹ “Amale ndi-ozo ikpe amangbe Osolobue a ma i ikpe.

² K'i don han enen ke Osolobue siko d'a don han ni. Eka i gi mayeni ihian ihien ke Osolobue jenko d'e gi mayeni.

³ Ki ha in i gi a hun irinrin-nkun ri nwene i enya, kan y'a ra hun ogwe-nkun ri i enya?

⁴ Nani ke y'e donzi saeka si nwene i, 'Ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya' bu ogwe-nkun ri 'yu le enwen i enya?

⁵ Onye ihunna! Bu uzo wefu ogwe-nkun ri i enya, keni i hun uzo legha irinrin-nkun ri nwene i enya ohunma mefu.”

Egile Ihien Ri Nso Gu Egu

⁶ “Eyekwole nkite ihien ri nso; atukwole ihien ri i mkpa yeni ezin, amangbe w'a zokpukpogu a, maye i ogun, ru i ehụ.”

Rio, Cho, Du Eka

⁷ “Rio ni, we siko d'e ye onu; cho ni, unu siko d'a hun; du ni eka, we siko d'a kpopuni onu uzo.

8 Makēni onyẹ ọwụlẹ rịọni jẹnkọ d'e nwonhẹn; onyẹ ọwụlẹ chọni sikọ d'a hụn; wẹ sikọ d'a kpopuni onyẹ ọwụlẹ du ẹka ọzọ.

9 Onyẹ ime ọnu jẹnkọ d'e ye nwa a akpuru-omuma omeni o rijo a bredi

10 mobu ye ẹ agwo omeni o rijo a azun?

11 'Ya wu, omeni unu wu ndi njo marin ke unu don e ye umu onu ihien ri mma, Nedi onu ri elu-igwee eyeko ndi ri a rion'a ihien ka mma?

12 'Ya wu, ihien owule i ri e me, e me ndi ozo ihien i cho ni we me i: onwan wegbame ihien ile Iwu le ndi-amuma ku."

Uzo Me Warara

13 "Ghasi ni onu-mgbon hu me warara. Makeni, onu-mgbon we gha a banye ntikpo shia ashia, uzo a rizikwo nfe, ndi hun a gha uzo hu bu oda.

14 Kani, onu-mgbon we gha a banye ndun me warara, uzo a zezikwo e ze, ndi a hun n'a ebuni oda."

Osisi Le Mkpuru A

15 "Kpachanpu ni enya banyeni ndi amuma-ntu: w'e konrin rike si we wu atunrun, a bia d'e kunrun unu, kale, eje-eworo ke we wu.

16 Unu jenkọ d'e gi mkpuru we marin we. Ihian a ra ghorị grepu enu abi-ogun; ihian a ra ghorị figi elu ogun-le-ekirika.

17 Eriira k'o gizi me ni mkpuru ri mma ke osisi ri mma a mi, kani mkpuru rileni mma ke osisi rileni mma a mi.

18 Osisi ri mma asako ẹka mi mkpuru rileni mma; osisi rileni mma a sakọ ẹka mi mkpuru ri mma.

19 Osisi ọwụlẹ hụn mīlẹni mkpuru rị mma, e gbutu wẹ ẹ, tū ye ọkūn.

20 Eghẹẹ, mkpuru ndịni mī k'i jenkọ d'e gi marin wẹ.”

“A Marin M'i!”

21 “Eḷe ndi ile hūn a kpọ m ‘Onye-nwōnni-enyi, Onye-nwōnni-enyi’ jenkọ d'a banye Alì-eze elu-igwee, kani, ndi hūn e mẹ uche Nedi m hūn rị elu-igwee, uwe sọo.

22 Uhuoḥin hū, ndi bu oḍa jenkọ d'a si m, ‘Di-nwōnni-enyi, Di-nwōnni-enyi! Eḷe efan i ke enyi gi bu amuma? Eḷe efan i ke enyi gi chupu eje-mmōn, run oken orun-atumēnya rị ichen-ichen?’

23 Ogen hū, m siko d'a gwapu wẹ, si, ‘O nwōnni ogen m gi marin onu; gha ni ebe m rị pu! Unu ndi e mē eje-ihien.’ ”

Mmadu Ebuo Ahun Ri A Tun Ulo

24 “Ya wu, onye ọwụlẹ hūn nu oku ndini m rị e ku, gi wẹ run orun, siko d'a no ke onye hū marin ihien, hūn tun ulo a ye elu omuma.

25 Mirin no zue, ide-mirin no huhe, oken ufere a kpokwasị ulo hū, kani o dani, makeni wẹ runye ẹ elu omuma.

26 Kani, onye ọwụlẹ nu oku ndini m rị e ku bu o gini wẹ run orun siko d'a rị ke onye-nzuzu, hūn tun ulo a ye elu uzunzun.

27 Mirin no zue, ide-mirin no huhe, oken ufere no kpokwasị ulo hū, o no dan, dankpochanrin ohunma-ohunma!”

Jizosi Ke Oku Ri Eka

28 “Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini wẹ, nkuzi ẹ no tu igunrun hū ile enya.

29 Makeni ọ kuzi wẹ nọkẹ onyẹ oku rị ẹka a, ẹlẹ rịkẹ ndi-nkuzi Iwu wẹ.”

Isi Nke Ɛsatọ

Jizọsị A Zuọ Onyẹ-oti
(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Ogen Jesu gi hidan enu oke hụ, igunrun hi-ogbe nọ sọnmẹ ẹ.

² 'Ya Okennyẹ ohu wụ onyẹ-oti nọ bịa d'e kunrun ẹ, gbnun'ẹ osekpụ sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, ọwụnị y'a chọghọ, i k'e ri-ẹka zuọ m, a rị m ọchan.”

³ Jesu nọ tịnpụ ẹka, metụ a, sị, “A chọghọ m, dịnhin n'ị rị ọchan.” Ozigbo, oti hụ nọ gha a ẹhụ pụ, ọ nọ rị ọchan.

⁴ Jizọsị nọ sị a, “Hụn a n'o nwọnni onyẹ ị gwa ihienni; ka we enwẹn i d'a ghọsị onyẹ nchụ-ẹjan, y'e ye oyiye hụ Mozizi ku ime Iwu—gi ghọsị wẹ nị y'a dịnhiṅuọ.”

Jizọsị A Zuọ Odibo Onyẹ-isi-agma Ndi Rom
(Luk 7.1-10)

⁵ Ogen Jizọsị gi banhan ime Kapanom, onyẹ Romu ohu wụ ọkị-agma, hụn a kị ndi-agma ọgụn-isen nọ bịa d'e kunrun ẹ, rịọ a,

⁶ sị, “Di-ọkpa, emu rị a kụ odibo m, o dịnẹ edine ụlọ—ọ ra sa ẹka mēhunmẹ, ọ rị ime oken afunfun.”

⁷ Jizọsị nọ sị a, “M sikọ d'a bịa d'a zuọ a.”

⁸ Kanị onyeni a kị ndi-agma ọgụn-isen nọ sị a, “Di-ọkpa, eruni m onyẹ ị sikọ d'a banhan iwe ẹ, ka kuhụ oku sụọ, odibo m k'a dịnhin.

⁹ Makeni, mme nwen rị okpuru ihian, nwonzikwo ndi-agma rị okpuru m. M'a sị onyẹ ohu, 'Jen,' o jen;

m'a sị onye ọzọ, 'Bia, ọ bia; sịzi igbon m, 'Me ihienni, o me e."

¹⁰ Oge Jizọsi gi nū ihiēn o ku, ọ tū a ęnya; ọ nọ sị ndi ri e sọn n'e, "M ri a gwa ọnu ezioku, ahuntuni m onye Izrelū nwe okukwe nọ ęnina.

¹¹ M ri a gwa unū, ndi bu oda siko d'a gha azuun ile bia, ke azuun ọwūwa-ęnya-anwun ke azuun ndidan ęnya-anwun, bia d'e sọn Ebrahim le Aziki le Jekọpu e ri oriri ime Ali-eze elu-igwee;

¹² kanī umū Ali-eze, * siko d'a wū ndi we tū ye ezi ime ishi, ebe we jenkọ d'a nọ a kwan ękwan, a ta nkwenren-eze."

¹³ Ọ nọ sị onye hū hūn a kī ndi-agma ọgūn-isēn, "Jenme; ya rin'i k'i don kweri."

Oge hū hūra, odibo ę nọ dnhin.

*Jizọsi A Zuọ Ndi Bu Oda
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)*

¹⁴ Oge Jizọsi gi banye iwe Pita, ọ nọ hūn nī nne nwunye Pita dine edine—emu ri a ku a, ęhū-ọkūn ri e nwun ę.

¹⁵ Ọ nọ metū a ęka, 'ya ęhū-ọkūn hū nọ hapū a. Ọ nọ lihi, leme Jizọsi ọbia.

¹⁶ Oge ęnyasi hū, we nọ wehe ni Jizọsi ndi bu oda eje-mmōn risonme ime we, ọ nọ gi oku-ọnu chupusonme mmōn ndini we, zuozikwo ndi ile emu ri a ku.

¹⁷ ęnina k'o don mezu ihiēn Chuku gi onye-amūma wū Azaya ku. Azaya sị,
"O wepu ọria ęnyi, buru emu ęnyi."

* **Isi Nke Ɛsatọ:12** ndi hūn nke a banye n'e

Ihiẹn Ison Jizọsị Chọ
(Luk 9.57-62)

¹⁸ Ogeṅ Jizọsị gi hụn igunrun hi-ogbe nọhunme n'ẹ, ọ nọ sị ụmụ-azụun a fetu mirin hụ.

¹⁹ 'Ya onye-nkuzi Iwu nọ bịa d'e kunrun ẹ, sị a, “Di-nwọnni-ẹnyi, m jenkọ d'e sọn i ebe ọwụle i jenkọ.”

²⁰ Jizọsị nọ sị, “Ufu nwọn okporo; nnunụ e fe elu nwọn ẹkuu; kanị *mme wu* Nwa nke Ihiẹn e nwọn ebe *m'e* buche isi *m*.”

²¹ Onye ọzọ ime ụmụ-azụun a nọ sị a, “Di-ọkpa, nị m jengụ d'e li nedi *m*.”

²² Kanị Jizọsị nọ sị a, “Sọnme m, hapụ ndi nwunni nị wẹ li ndi nke wẹ nwunni.”

Jizọsị E Tinyun Ɛbi
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Ogeṅ o gi banyegụ ime ụgbọ-mirin, ụmụ-azụun a nọ sọn ẹ banye.

²⁴ Idenmizi, ẹbi nọ kpoma, hụn wụ nị ebiri-mirin nọ kpọnbanma ime ụgbọ hụ; kalẹ Jizọsị rị uran.

²⁵ 'Ya wẹ nọ jẹn d'a kpotiẹn ẹ, sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, zuọpuha ẹnyi! Ẹnyi e d'a la iwi!”

²⁶ Ọ nọ sị wẹ, “Kị haịn ọnụ gi a tū egun? Ụnụ ndi okukwe nta!” 'Ya ọ nọ lihi ọto, jūgbọ ẹbi hụ lẹ ebiri-mirin hụ. Ebe ọwụle nọ mechanrịn rajūu.

²⁷ Ọ tūkenme wẹ ẹnya. Wẹ nọ sị, “Elee ụdi ihian wụ ọnwan? Hụn wụ nị ufere lẹ ebiri-mirin e hume n'ẹ isi!”

Jizọsị A Zuọ Mmadu Ɛbuọ Eje-mmọn Rị Ime Wẹ
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ogeṅ o gi ru azụun hụn-ẹbọ—hụn wụ alị ndi Gadara, ikennyẹ ẹbuọ eje-mmọn rị ime wẹ nọ gha

ikpekpe bia d'e kunrun ẹ. Wẹ tume ẹnya, e gbogbo, nke wu ni o nwonni onye a saaka a ghafe azuun hu.

²⁹ Idumuzi wẹ no yi oro, si, “K'i gi ẹni e me Nwa Osolobue? I bia d'e ye ẹni afunfun bu ogen e ke ru?”

³⁰ Igunrun ezin ri ehu ebefu a kpa nni.

³¹ Eje-mmọn ndi hu no rijo Jesu, si, “Omele y'a chupu ẹni, dodo zi ẹni ye ime igunrun ezin hu.”

³² 'Ya o no si we, “Jenme ni!” 'Ya we no puha, banyesomme ime ezin ndi hu. Igunrun ezin hu ile no kpotu, zunban ime mirin hu, ragbu enwen we.

³³ Ndi ri e du ezin ndi hu no gbasi ime obodo d'a gwa we ihien ile meni le ihien me ikennyẹ ndi hu eje-mmọn te ri ime we.

³⁴ 'Ya ndi obodo hu no puha d'e kunrun Jizosi; ogen we gi hun a, we no rijo a no gha egerẹ we pu.

Isi Nke Itenei

*Jizosi A Zuọ Onye-orọ
(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)*

¹ Jizosi no banye ime ugbo-mirin, fetu mirin si obodo ẹ.

² 'Ya we no gi ute buhen'e okennyẹ ohu orọ kinmin. Ogen Jizosi gi hun okukwe we, o no si onyeni orọ kinmin, “Atule egun nwa m, a gbaghariguo we i njo i.”

³ 'Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu no si enwen we, “Okennyeni ri e ku aru.”

⁴ Kanj ogen Jizosi gi marin ihien we ri e ro, o no si, “Ki hain onu gi e ro eje-ihien ime obi onu?”

⁵ Elee hun ka nfe: i si, ‘A gbaghariguo we i njo i, ra i si, ‘Lih i oto jenme ijen?’

⁶ Kani, m jenkọ d'a ghoṣi unu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwani." O no si onye hu oro kinmin, "Lihio oto! Heri ute i, lama iwe i!"

⁷ Okennyeh hu no lihi oto, lama iwe e.

⁸ Ogen igunrun ihian ri ebefu gi hun ihieni, egun no tu we, 'ya we no ja Osolobue hun ye ihian udi ikenni mma.

Jizosi A kpo Matiu

(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ogen Jizosi gi gha ebahun pukọ, o no hun onye ohu efan a wu Matiu ebe o nodi ali ime ulo-orun ndi a na ugwo-isi. O no si a, "Sonme m," o no lihi oto, sonme e.

¹⁰ Ogen Jizosi gi nodi ali ime ulo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi njo no bia d'e du 'ya le umu-azuun a ri ihien-oriri.

¹¹ Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihieni, we no si umu-azuun a, "Ki hain onye-nkuzi onu gi e son ndi a na ugwo-isi le ndi njo e ri ihien-oriri?"

¹² Kani, ogen Jizosi gi nu a, o no si we, "Ndi ehio ri iken a ra cho dibie, kama, ndi ehio rileni iken wu ndi a cho dibie.

¹³ Jen ni d'a mu ihien okuni Ekukwo-nsọ ku wu, 'M cho omiken, ele ichu-ejan.' Makeni, ele ndi ri-ochan ke m bia d'a kpo ni we roghari, kani ndi njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Umu-azuun Jonu no bia d'e kunrun Jizosi, ju a, si, "Ki hain enyi le ndi Itu-Farisi gi e bu onu mbule-efo, kani umu-azuun i a ra bu onu?"

15 Jizosị nọ za wẹ, sị, “Nị ndị bia agbamekukwo sukuru ebe okennyẹ rị a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hun wẹ e gi wehu a ime igunrun wẹ, ogen hu, wẹ jenkọ d'e bume onu.”

16 “O nwonni onye e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Makeni, ekwa ohun hu wẹ gi kwakin e siko d'a dokapu, ebahun o doka a jowaye njo.

17 W'a ra gizikwo ihien akan gbaye manya ohun. Makeni wẹ gi e, o gbawa, manya a kwanhu, ihien wẹ gi gbaye e a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, ogen ahun wẹ ebuo alako iwi.”

Jesu A Zuo Okpoho Hu Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhuni

(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

18 Ebe o ri a gwa wẹ ihien ndini wẹ, onye ohu ime ndi-isi wẹ nọ banhan, gbu n'e osekpụ, sị, “Nwa-m-okpoho nwunhunu kikenni, ka bia d'e bu eka i kwasị a—makele, i bu eka i kwasị a, o siko d'a ri ndun.”

19 'Ya Jizosị nọ lihi otọ sọnmẹ e, 'ya le umu-azuun a.

20 Idenmizi, okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuọ nọ ghaha azuun Jizosị, metu ntin efe Jizosị eka.

21 Makeni o si enwen e, “M metuhu ewuru e eka, m siko d'a ri mma.”

22 Jizosị nọ gbeshoto, ogen o gi hun a, o nọ si a, “A tula egun nwa m, okukwe i e meole i dnhin.” Okpoho hu nọ dnhin

23 Ogen Jizosị gi ru iwe onye-isi hu, hun ndi ri e gbu epiri le igunrun ihian ke wẹ ri a zun uzun,

24 o nọ si wẹ, “Pu ni, ni nwata hu anwunni, uran k'o ri.” Wẹ nọ muma a emu.

²⁵ Ogeṅ wẹ gi wepuḡuḡu igunrun hu ezi, o no banye, kwonḡon nwata hu eka, nwata hu no lihi.

²⁶ Ihienni no kpogbama eḡbere hu ile.

Jizosi A Zuḡ Ndi Enya-ishi Ebuḡ

²⁷ Ogeṅ Jizosi gi gha ebehu puḡo, ikennyẹ ebuḡ enya kpu ishi no sonme e, e yi oro, a si, “Me omiken enyi nwa Defidi!”

²⁸ Ogeṅ o gi banye ime ulo, ndi enya-ishi hu no bia d'e kunrun e. O no si we, “Unu e kwerigho ni m sikḡ d'a saeka me ihienni?” We no si a, “Egheẹ, Dinwonni-enyi.”

²⁹ Ya o no metu we eka enya, si, “Ya ri ni onu ke unu don kweri.”

³⁰ Ya enya we no shiapu, we no leghama uzḡ. Ya Jizosi no dokemwe we eka-ntin, si we, “Anikwole ni onye owule marin ihienni.”

³¹ Kanj a pu we, we no kusonme oku e eḡbere hu ile.

Jizosi A Zuḡ Onye Ghaleni E Ku Oku

³² Ogeṅ ndi ahun enya te kpu ishi gi puḡo, ndi ozḡ no wehe onye-odin eje-mmḡon ri ime e d'e kunrun Jizosi.

³³ Ogeṅ Jesu gi chupuḡuḡu eje-mmḡon hu, onye-odin hu no kume oku. O tukemwe igunrun hu enya. We no si, “A huntuni we ihien no enina ime Izrelu.”

³⁴ Kanj ndi Itu-Farisi no si, “O gi iken onye-isi eje-mmḡon a chupu eje-mmḡon.”

Orun Rini E Hike. Kanj Ndi K'a Runn'a Ebuni Oda

³⁵ Jizosi no ghama obodo-obodo, ke ndi shiani ke ndi me ekere, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuḡ udi emu le oria ile.

³⁶ Ogen o gi hun igunrun ndi hu risonme ime obodo ndi hu, omiken we no mememe e, makeni we no ke ndi obi rulen ali, ndi nweleni onye e yeni we eka—rike atunrun nwonleni onye-ndu.

³⁷ O no si umu-azuun a, “Thien-ugbo we siko d'a gho e hike, kani ndi orun ebuni oda.

³⁸ Me ni nwan ekpere rjo Osolobue, Onye hun nwon ugbo, n'o zihwe ndi-orun siko d'a gho n'a ihien-ugbo e.”

Isi Nke Iri

Ndi-ozu Mmebuọ Pu-ichen

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Jizosi no kpo umu-azuun a mmebuọ, ye we iken w'e gi chupu eje-mmọn le iken w'e gi zuo udi emu ile le oria ile.

² Ndinu wu efan ndi-ozu hu pu-ichen mmebuọ, ndi apostu mmebuọ: ndi ibuzo wu Saimonu hun w'a kpo Pita ni Anduru nwene e; Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwene e;

³ ndi ozọ wu Filipu le Batolomi; Tamosi ni Matiu (Matiu hun e te na ugwo-isi); Jemisi nwa Alifiosu le Tadiosi;*

⁴ Saimonu hun te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we; onye ozọ wu Judas' Iskarotu hun ren'e ogen ikpazuun.

Orun Mmadu Mmebuọ Hu

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Jizosi no zipu mmadu mmebuoni, si we, “Ejenkwole ni d'e kunrun ndi wulen ndi Ju; abanyekwole ni obodo ndi ali Sameria owule.

* **Isi Nke Iri:3** Lebayosu

⁶ Kani, jẹnme ni d'e kunrun ndi Izrelu, atunrun Osolobue huni.

⁷ Onu jenkoni, e zi ni ozioma, a si, 'Ali-eze elu-igwee a riguo nsue.'

⁸ Zuọ ni ndi emu ri a ku, kpotien ni ndi nwunni, zuọ ni ndi oti—keni we ri ochan, chupu ni ejemmon. Unu nwonhen e ofe, ye n'e ofe.

⁹ Ewerile ni ego owule.

¹⁰ Ebule ni ekpa; ewerile ni ewuru mobu akp'oku ozọ che ni hun unu yi; ewerile ni okpo. Makeni, o furu ni we ye ndi-orun ihien we gi e bi.”

¹¹ “Obodo owule onu banye, ke hun shia efọ ke hun shialeni, chorị ni onye furuni. Nodi ni iwe e d'e ru ogen unu e gi gha obodo ahun pu.

¹² Onu gha a banye ime ulo hu, kele ni we.

¹³ Omeni ndi ri ulo hu e furugho nke-esi, udon hu unu kele a ri ni we; kani omeni efuruni we, udon unu e kinheni unu azuun.

¹⁴ Onye owule mobu obodo owule nabanhanleni onu mobu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onye hu mobu obodo hu, tichanpu ni ejan ri onu oku to n'a.

¹⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, o siko d'a ka obodo hu njo kari ali Sodom-le-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe.”

Ukpokpo Hun Lalani

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ “Lee n'e, m ri e zipu onu noke ebe we no zi atunrun jen ebe eworo† ri. E gi ni ako e bi, rike agwo, ka ri ni ke nduru hun ghaleni a ru onye owule ehụ.

† **Isi Nke Iri:16** wofu

17 Kpachanpu ni ɛnya ebe ihian ri, makeni we jenkọ d'e wejen ọnu ọgwa ri ichen-ichen, fian unu mkpinsin ime ulo-ofufe we.

18 We siko d'e gi ufiri m dokpun ọnu jenni ndi Govano le ndi-nze, onwan jenkọ d'e me keni unu shia ni m eri id'anya we le id'anya ndi ali ndi ozo ile wuleni ndi Ju.

19 Kani ogen w'e gi we ọnu ye we, ehuele ni uhue banyeni ihien unu jenkọ d'e ku mobu ke unu a don ku e, makeni unu jenkọ d'e nwonhen ihien unu jenkọ d'e ku ozigbo hu.

20 Makeni ele unu jenkọ d'e ku, kama, Mmon Nedi ọnu jenkọ d'e gi unu ku.”

21 “Umune jenkọ d'e we umune we ye we gbu; ndi nedi jenkọ d'e we umu we ye we gbu; umu jenkọ d'e bunumanj ndi munj we, me we gbu we.

22 Ize unu jenkọ d'a ban ihian ile make ufiri efan m, kani onye hun din ndidi d'e ru njendemę jenkọ d'e nwe nzuopuha.

23 We kpokpo ọnu ime obodo ohu, gbasi ni hun sonn'e. M ri a gwa unu ezioku ni unu gini d'e jenchaninguu obodo ile ri Izrelu, Nwa nke Ihian siko d'a bia.

24 Onye we ri a zun ara kari onye ri a zunn'a, odibo ara kari nna a.

25 O hugho mma ni onye we ri azun ri ke onye ri a zunn'a le ni odibo ri ke nna a. Owule we kpo nna hun nwon ulo 'Bezibo' (onye-isi eje-mmom ile), ki we jenkọ d'a kpo ndi ulo a?”

*Onye Hun Furu W'a Tu Egun E
(Luk 12.2-7)*

26 “Ya wu, atule ni nwan egun we. Make ni o nwonni ihien kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu, mobu hun zuerini hun jenkoleni d'a wa.

27 Ihien m gwa onu ime ishi, ku n'e ifonrin-ifon; ihien we kagwa unu, gi n'e yi oro elu ulo.

28 Atule ni egun ndi hun siko d'a saeka gbu ehụ bu a sa we eka gbu ume-ndun; ka tu ni egun onye hu siko d'a saeka tikpo ke ume-ndun ke ehụ ime okun-mmom.

29 Ele ebuo ikobo ke w'e re achu? Kani o nwonni achu ohu hun siko d'a dan ali omeni Nedi unu a ni n'a dan.

30 Ke ntutu ri unu isi, we gun we a gun.

31 Ya wu, atule ni nwan egun, onu ka mkpa a ri karide achu bu oda.”

Ikupu A N'i Wu Nke Kraisti Le Ighori Ni Y'ele Nke E

(Luk 12.8-9)

32 “Ya wu, onye owule no id'anya ihian kupu a n'o wu nke m, 'ya ke m jenkọ d'a no id'anya Nedi m hun ri elu-igwee kuzikwo a n'o wu nke m.

33 Kani onye owule no id'anya ihian ghori, si n'o marin m, m jenkọ d'a no id'anya Nedi m hun ri elu-igwee sizikwo ni a marin m'a.”

Ele Udon Kani Opia-agma

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

34 “Erokwole ni ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kani opia-agma hun e kebeni.

35 Make ni m bia d'e kebe okennyē le nedi e, okpoho le nne e, nwunye-nwa le nne-di e.

36 Ndi ulo ihian jenkọ d'a wu eje-inenren we.”

³⁷ “Onye ọwụle ihien nedi e mọbu nne e ka a sụọ kari ke ihien m don a sụọ a efuruni onye siko d'e sọnni m; onye ihien nwa-a-okennyẹ mọbu nwa-a-okpoho ka a sụọ kari ke ihien m don a sụọ a efuruni onye siko d'e sọnni m.

³⁸ Onye ọwụle hun buruleni obe‡ e sọnmẹ m e furuni onye jenkọ d'e sọn ni m.

³⁹ Onye ọwụle cho n'ọ ghe isi e, isi e a to, kani onye hun tuhu ndun a make ufiri m jenkọ d'a hun a.”

*Ugwọ-ọrụn Ndị-ozị Jesu Lẹ Ndị Nabanhanni Wẹ
(Mak 9.41)*

⁴⁰ “Onye ọwụle nabanhan unu, nabanhan m; onye hun nabanhan ni m nabanhan onye zihen m.

⁴¹ Onye ọwụle hun nabanhan onye-amuma makeni o wu onye-amuma jenkọ d'e nwonhen ugwo-ọrụn onye-amuma; onye ọwụle hun nabanhan onye hun e bi ke Osolobue cho makeni o bi ke Osolobue cho jenkọ d'e nwonhen ugwo-ọrụn onye e bi ke Osolobue cho.

⁴² Onye ọwụle ye onye ohu ime ndini me ekere mkpu mirin-oyi ohude makeni o wu nwa-azun m, m ri a gwa unu ezioku, ugwo-ọrụn onye hu etuhuko.”

Isi Nke Mmanai

*Ndị-ozị Jọnu Hun E Mirin-Chuku Zihẹ
(Luk 7.18-35)*

‡ **Isi Nke Iri:38** Ogẹn ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memẹ e gbu onye we ma ikpe-ọnwun. Onye hu e buru obe e sọnmẹ ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebegu e che nche d'e ru ni o nwunhun.

¹ Oge Jizosi gi gwaguu umu-azuun a mmebuo hu ihien ndi we jenkọ d'e me, o no gha ebegu pu d'a kuzime, e zi ozi ime obodo we ndi shia-efo.

² Oge Jonu hun e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nu ihien ndi hu Kraisti ri e me, o no zi umu-azuun a d'e kunrun e,

³ si a, "Iyu wu onye hu siko d'a biani ra enyi siko d'e leme enya onye ozo?"

⁴ Jizosi no za we, si, "Jen ni d'a gwa Jonu ihien onu ri a nu le ihien unu ri a hun:

⁵ ndi enya te kpu ishi a hunmaguo uzo; ndi nguro e jeme guo ijen; ndi oti hu a dinhin, a wuru ndi ri ochan; ndi odin a numaguo ihien, we hu e weli ndi nwunni, we hu e zi ndi igbennye ozioma.

⁶ Ngozi ya ri ni onye gileni ihien o hun m ehun nweme obi-ebu!"

⁷ Oge umu-azuun Jonu gi puko, Jizosi no gwama igunrun hu oku Jonu, si, "Kini ke onu jen ime atu d'e lee? Efiia ufere ri e buhunme?"

⁸ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye yi ekwa nanranni? Kaka, o gwa ndi-nze ke we no a hun ndi yi ekwa oma nanranni.

⁹ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye-amuma? M si onu eghee, o karide onye-amuma.

¹⁰ Hunni wu onye hu we de banyen'e, si,
'Lee e,

m ri e zi onye ozi m
n'o buru n'i uzo,
kwademe n'i uzo.'

¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, ime ndi ikpoho mu, o ke nwon onye owule hun ka Jonu hun e me mirin-Chuku. Kani onye hun kachanrin ntin ime Ali-eze elu-igwee ka a.

12 Gha ogeṅ Jṛṇu hṛṇ e me mirin-Chuku gi bidṛṇ ṛṛṇ a d'e ru ogeṇni, Alì-eze elu-igwee hṛ e gi ikṛṇ-ikṛṇ a gha ihun, ndì-ikṛṇ hṛzì e gi ikṛṇ a banye ẹ.

13 Makṛṇi ndì-amṛṇma ile lẹ Iwu *Mozizi* busṛṇme amṛṇma, kusṛṇme uche Osolobue d'e ru ogeṅ Jṛṇu gi bìa.

14 Omṛṇi ṛṇu jṛṇko d'e kweri, Jṛṇu lẹ enwṛṇ ẹ wṛ Elaija hṛ wṛ de n'ṛ lala-alala.

15 Onye hṛṇ nwṛṇ ntṛṇ 'ya nṛ.”

16 “Kìṇì kṛ m siko d'e gi nwan ma atṛ agbṛṇì? Ọ nṛ kṛ ṛmṛṛka nṛdì alì ime afìa, a hì ibe wṛ, a sì,

17 ‘Enyi gi ẹkpìrì bu ẹbu a sṛṇì,
ṛṇu e tṛṇni egu;

ṛnyi e ye olu ẹkwan,
ṛṇu akwanni ẹkwan.’

18 Makṛṇi, ogeṅ Jṛṇu gi bìa, o rini, ṛ rani—wṛ sì, ‘Eje-mmṛṇ rì ime ẹ.’

19 Mmṛ wṛ Nwa nke Ihian a bìa, m hṛ e ri, a ra—wṛ sì, ‘Lee onye okṛṇ ihien-oriri, onye-manyà, ṛwṛ ndì a na ṛgwṛ-isi lẹ ndì ọzo wṛ gi nṛ marìṇ k'ṛ wṛ.’ Kanì, ihien wṛ gi a marìṇ amamihien wṛ ihien ṛ rṛṇpuha.”

*Jesu A Banmanì Obodo Ndì Hṛṇ Kwerilṛṇi Ozi
Wṛ Zi Wṛ Mban
(Luk 10.13-15)*

20 'Ya ṛ nṛ banmanì obodo ndì hṛ ṛ ka ṛṛṇ-atṛmṛṇya a rṛṇ ime wṛ mban, makṛṇi e rogharìṇi wṛ.

21 “O siko d'a fṛ ṛṇu ndì Korazin' ṛṛṇ! O siko d'a fṛ ṛṇu ndì Besaida ṛṛṇ! Makṛṇi omṛṇi ime alì Taya-lṛ-Sidonṛ kṛ wṛ nṛ rṛṇ okṛṇ ṛṛṇ-atṛmṛṇya ndì wṛ rṛṇ ime Korazin lṛ Besaida, nkṛ o tekṛ ndì

Taya-le-Sidonu roghari, yiri ekwa ahio, kpon ntun kpu enwen we gi ghosi ni e roghariguo we.”

²² “M ri nwan a gwa onu, nke Taya-le-Sidonu k'a ka nke unu mma Uhuohin Okinkin-ikpe.

²³ Ke iyu wu obodo Kapanom, we siko d'e busi i elu-igwee? Mba, we jenkọ d'e wetu i si ali-mmon. Makeni, omeni ime *eje-ali* ahun wu Sodom ke we no run oken orun-atumenya ndi we run ime i, nke o me ni o hu a d'e ru tanni.

²⁴ M ri nwan a gwa i, nke Sodom k'a ka nke i mma Uhuohin Okinkin-ikpe!”

*Bia Ni D'e Kunrun M Ni Onu Zu Iken
(Luk 10.21-22)*

²⁵ Ogen hu, Jizosi no si, “M ri e kele i Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa, makeni i zuemeni ndi marin ihien le ndi nwe uche ihien ndini, we e ghosi umu-ndu.

²⁶ Eghe Baba, enina k'o don suo i.”

²⁷ “Nedi m e buguo ihien ile che m aka. O nwonni onye owule marin Nwa wezuka Chuku-Nedi; o nwonni onye owule marin Chuku-Nedi wezuka Nwa, lezi onye owule Nwa cho n'o me e n'o marin Chuku-Nedi.

²⁸ Bia ni d'e kunrun m, unu ndi ndun guu, ndi bu ibu nyinni, m jenkọ d'e ye unu izu-iken.

²⁹ Yiri ni agbun m—yoku m*, unu a mumarin m; makeni m wu onye ri juu, hun e welua enwen e ali ime obi. Onu me e, ume-ndun unu e zu iken.

* **Isi Nke Mmanaj:29 Griki:** Yiri ni yoku m. **Yoku** wu ihien we gi e kengbama efin ebuo we gi a run orun-ugbo keni we saeka jen ahanmahan.

30 Agbun yoku m† a ra kenren, ibu m'e buye ihian ara nyin.”

Isi Nke Mmẹbuo

*Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)*

1 Ogen hu, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi ghafeko ugbo we kun oka-witi; egun hu a gun umu-azuun a, 'ya we no ghorima oka-witi a ta.

2 Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, we no si a, “Y'a hun a, umu-azuun i e memeole ihien iwu si w'e mele Uhuohin Izu-iken.”

3 O no si we, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi?”

4 K'o don banye ulo Osolobue, ri bredi-nsọ ahun w'e bupuhani Osolobue, hun iwu si n'o furuni ni iya mobu ndi ya le we wi ri e, ni ndi nchu-egan sọ* e ri e?”

5 “Ra onu e ke guntu ime Iwu k'o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchu-egan ri a run orun ime Ulo-nsọ a dan iwu Izu-iken† bu ikpe amanị we?”

6 M ri nwan a gwa unu ni ihien ka Ulo-nsọ ri ebeni!

7 Omeni unu te marin ali okuni: ‘M cho omiken ele ichu-egan‡, onu e ke gha a ma onye nwonleni ihien o me ikpe.

8 Makeni, mme wu Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka.”

† **Isi Nke Mmanaj:**30 *Griki:* yoku m * **Isi Nke Mmẹbuo:**4 1 Samueļu 21.1-6 † **Isi Nke Mmẹbuo:**5 ghahani irun orun Ulo-nsọ Uhuohin Izu-iken ‡ **Isi Nke Mmẹbuo:**7 Hosaya 6.6 k'ọ ri

Okennyẹ Eka Ohu Nwunhun
(*Mak 3.1-6; Luk 6.6-11*)

⁹ Jesu nọ gha ebahun pu, banye ụlọ-ofufe wẹ.

¹⁰ O nwon okennyẹ eka ohu nwunhun ri ebẹhu. Ndi-Itu-Farisi ndi hu chokọ ihien w'e gi ma Jesu ikpe, wẹ nọ ju a ụta, si, "Iwu kwerioghọ ni wẹ zuo ndi emu ri a ku Uhuohin Izu-iken?"

¹¹ O nọ si wẹ, "Omēni onyẹ ohu ime onu nwon atunrun ohu suo, ni atunrun hu a danban ime olu Uhuohin Izu-iken, o zuko eka ye e, wepuha?"

¹² Bu ihian ka mkpa oda-oda kari atunrun. 'Ya wu, iwu e kwerioghọ ni w'e me ihien ri mma Uhuohin Izu-iken."

¹³ 'Ya o nọ si okennyẹ hu, "Tinpu eka i." O tinpu a, o nọ ri mma ke hun-ebọ.

¹⁴ Kani, ndi Itu-Farisi ahun nọ pu d'e ri n'e ngo ke wẹ siko d'a don gbu e.

Odibo Osolobue Hori

¹⁵ Ogen Jizosi gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun rome, o nọ gha ebahun pu, ndi bu oda nọ sonme e, o nọ zuochanrin wẹ ile.

¹⁶ O nọ do wẹ eka ntin w'a nile ihian marin ni iya ro.

¹⁷ Onwan wu igi mezu ihien Osolobue gi onyẹ-amuma wu Azaya ku, si,

¹⁸ "Lede odibo m, hun m hori; ezi odibo m ro; ihien e a suoka m.

M jenkọ d'e bu Mmon-nsọ m kwasị a; o jenkọ d'a ghosi ndi ali ndi ozọ ile ri ụwa ezigbo enen.

¹⁹ O dokọ ndondo mobu yi oro; o nwonni onyẹ siko d'a nu olu e ogbara-ogbe.

²⁰ O kpagipuko efifia-ridi ri a kpagini mobu tinyunpu ukpe ri e tinyunni,

d'e ru ni o ye ezi-omume mmeri.

²¹ Ndi ali ndi ozọ ile jenkọ d'e gide efan a nwon olil'anya."

Jizosị Le Bezibọ

²² 'Ya we nọ wehen'e onye eje-mmọn ri ime e, hun o meni a ra legha uzọ, a ra ku oku. O nọ zuọ a, onye anya-mpin odin hu nọ kume oku, hunma uzọ.

²³ O nọ tükemę igunrun hu anya, we nọ si, "Onwan wude nwan Nwa Defidi ra?"

²⁴ Kanị oge ndi Itu-Farisi gi nu a, we nọ si, "Iken Bezibọ, onye-isi eje-mmọn ile, ke okennyeni gihu a chupu eje-mmọn."

²⁵ Jizosị a maringwo ihien we ri e ro ime obi we, o nọ si, "O nwonni ali-eze owule kebeni hun we jenkoleni d'a la iwi; o nwonni obodo mobu ikpunulo kebeni hun siko d'a toni.

²⁶ Omele Ekwensu ri a chupu Ekwensu, o kebeguọ enwen e. Nanị ke ali-eze e e don nwan to?

²⁷ Omeni iken Bezibọ ke m gi a chupu eje-mmọn, iken onye ke ndi nke unu gi a chupu we? 'Ya wu, uwe jenkọ d'a ma onu ikpe.

²⁸ Kanị, omeni iken Mmọn-nsọ Osolobue ke m gi a chupu eje-mmọn, 'ya wu ni Ali-eze Osolobue e ruguole ebe unu ri.

²⁹ Nanị ke ihian e don saeka banhan iwe diken, kwari ibu e, mmanị o bu uzọ kenmegwo a? Eghęę, o kenmegwo a k'o nọ saeka kwari ihien ri iwe e.

³⁰ Onye owule hun rileni azuun nke m ri a lusun m ogun; onye owule hun ghaleni e son m e kponkikome ri e kponyiya.

31 M rị nwan a gwa ụnụ nị wẹ jenkọ d'a gbaghari ihian njo ọwule, gbaghari wẹ aru ọwule wẹ ku, kanị agbagharikọ wẹ onye ku aru banyeni Mmōn-nsọ.

32 Wẹ jenkọ d'a gbaghari onye ọwule kuja oku mmẹ wu Nwa nke Ihian; kanị, agbagharikọ wẹ onye kuja oku Mmōn-nsọ, agbagharikọ w'a kẹ ogenni kẹ oge lalani.”

Osisi Lẹ Mkpuru A

33 “Meme osisi n'ọ rị mma, mkpuru a jenkọ d'a rị mma; meme osisi n'ọ jọ njo, mkpuru a sikọ d'a jọ njo—makeni mkpuru osisi kẹ wẹ gi a marin a.

34 Igunrun agwo! Nani kẹ ụnụ a don saeka ku ihien rị mma ebe onu wu ndi-njo? Ihien jun ihian ime obi y'a gha a onu a puha.

35 Ezigbo ihian, a gha ihien rị mma rị a ime e wepuha ihien oma, kanị eje-ihian a gha eje-ihien rị a ime e wepuha eje-ihien.

36 M rị a gwa ụnụ n'ọ ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian jenkọ d'a za ajuju banyeni oku ile nwonleni isi hun wẹ ku.

37 Makeni wẹ jenkọ d'e gi ihien i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku si ni ikpe a mani i.”

A Si Wẹ Jesu Ghosi Wẹ Ahima Pu-ichen

38 'Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi no si Jesu, “Onye-nkuzi, enyi cho n'i ghosi enyi ahima pu-ichen hun gha eka Osolobue bia.”

39 Kanị o no si wẹ, “Eje-agbo enya rileni uzo ohu si wẹ ghosi wẹ ahima! Kale, o nwonni ahima wẹ jenkọ d'a ghosi wẹ wezuka ihien me onye-amuma wu Jona:

⁴⁰ ẹrira Jona dọn nọdị ime ẹfọ azun hụ hi-ogbe akpụ-uhuohin ẹtọ ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'a nọdị ime alị akpụ-uhuohin ẹtọ.

⁴¹ Ndi Ninive jenkọ d'a puha osheri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri, makeni e rogharioghọ wẹ ogen Jona gi zi wẹ ozi Osolobue—bụ ihien ka Jona ri ebeni!

⁴² Eze-okpoho alị Shiba, alị hụ ri azuun ndidan-mirin, jenkọ d'a puha osheri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri. Makeni, o gha alị tegbu enwen ẹ bia d'e gon amamihiē Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu ri ebeni!”

Ihien E Wekinhen Eje-mmōn Wẹ Chupuquu
(Luk 11.24-26)

⁴³ “Eje-mmōn gha ime ihian pu, o ghasonmẹ ebe mirin rileni, a cho ebe o siko d'a nọ zu ikēn. Omēni o hunni,

⁴⁴ o jenkọ d'a si enwen ẹ, ‘M siko d'e kin-azuun iwe m hun m gha puha.’ O bia, hun a ni o nwōnni ihien rin'a, ni a zachanringuọ w'a, donzichanrin a,

⁴⁵ o jen d'e wẹhẹ eje-mmōn ẹsa ọzọ hun ka ya lẹ enwen ẹ njo, 'ya lẹ wẹ a wi banye ebehu d'e biri. Onodi ikpazuun onye hụ a ka njo kari nke mbu. Ẹrira k'o jenkọ d'a rizikwo ni ndi eje-agboni.”

Nne Lẹ Umunẹ Jizosi
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Ogen Jizosi gi ri a gwa igunrun hụ oku, nne ẹ lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ nọ bia d'e turu ihun ezi, a cho ni wẹ gwa a oku. [

⁴⁷ Ya ke onye ohu nọ si, “Lee, nne i lẹ umunẹ i ikennyẹ turu ihun ezi, wẹ cho ni wẹ gwa i oku.”]

48 Kani, o nọ za onye hụ gwa n'a, si, “Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-m-ikennye?”

49 O nọ zin umu-azuun a eka, si, “Ndiri ri ebeni wu nne m le umune-m-ikennye.

50 Make ni onye owule hun e me uche Nedi m hun ri elu-igwee wu nwene-m-okennyel le nwene-m-okpoho le nne m.”

Isi Nke Mmepu

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta

(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

1 Uhuohin hu, Jizosi no gha ime ulo pu, jen d'a nodi ali mkpenren mirin Galili.

2 Igunrun hi-ogbe no fihunme e, hun wu ni o no banye ime ugbo, nodi ali, igunrun hu ile no turu mkpenren mirin.

3 O no gi ilu gwa we ihien bu oda, si, “Gon ni ntin! O nwe onye-ugbo jen d'a gha mkpuru ime ugbo.

4 Ogen o gi ri a gha a, mkpuru ndi hu ime we a danye okp'uzo, nnunu no bia d'e ripu we.

5 Mkpuru ndi ozo a danye ali-omuma ebe ejan rileni oda, pu ozigbo makele ejan ari a oda.

6 Kani, ogen anwun gi wa, o ma we, we no shinwun, make ni enwon we nkpogun.

7 Mkpuru ndi ozo a danye ebe ogun ri, ogun ndi hu no sue, dungbu we.

8 Mkpuru ndi ozo a danye ali ri mma, mi mkpuru; ndi hu ime we a mi uzo ogun isen, ndi hu uzo ogun eto, ndi hu iri kwasu ogun.

9 Onye nwon ntin 'ya nu.”

Ihien Haij Jesu Gi A Tasonme Ilu

(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

10 Ya ke ụmụ-azụm Jizọsị nọ bịa d'e kunrun ẹ, si, “Kị haịn i gi e gi ilu a gwa wẹ oku?”

11 O nọ za wẹ, si, “E yegụo wẹ ụnụ oghere ọnụ e gi marin ihien-mini risonme Ali-eze elu-igwee, kani eyeni wẹ wẹ.

12 Make ni onye hun nwonni ke wẹ jenkọ d'e yecheni, keni o nwe mmagi-mmagi; kani onye hun nwonleni, wẹ k'a napu a hun o nwe de.”

13 “Ihien haịn m gi e gi ilu a gwa wẹ oku wu ni wẹ ri e lee ilee, kani a ri w'a hun ụzọ; w'e gon ntin, kani a ri w'a nu, a ri w'a ghoha.

14 Ihien onye-amuma wu Azaya ku e meguo ebe wẹ ri—Azaya si,

‘Nke esi,

onu jenkọ d'a nu,

kale o nwonni ogen unu e gi ghoha;

unu jenkọ d'e lee ilee,

kani o nwonni ogen unu e gi legha ụzọ,

15 make ni ndini a ra ghoha,

ntin wẹ a kpokinguo,

a nyunmaguo wẹ enya,

amamgbe w'e gi enya wẹ legha ụzọ, gi ntin wẹ nu ihien,

gi uche wẹ ghoha,

gbehuto d'e kunrun m,

a gbaghari m wẹ njo wẹ—ya ke Osolobue ku.’ ”

16 “Kani, wẹ gozi enya onu agozi, 'ya haịn wẹ gi ri a hun ụzọ; wẹ gozizikwo ntin unu agozi, 'ya haịn wẹ gi ri a nu ihien.

17 Ezioku ke m ri a gwa unu, ndi-amuma bu oda le ndi bu oda hun me ihien Chuku cho e te choguo ni wẹ hun ihien onu ri a hun, kani a hunni w'a; a

choguzi wę ni wę nu ihien unu ri a nu, kanị anuni w'a."

Ihien Jesu Gi Ilu Onye-ugbo Hu Kuzi

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ "Nu ni nwan nkowa ilu hu m gi onye-ugbo ta:

¹⁹ Ogen ihian gi nu oku Ali-eze bu o ghohan'a, Eje-onye hu a bia, o junarin a ihien we kunye ime obi e. Onwan wu hun we kunye okp'uzo.

²⁰ Hun danye ali-omuma wu onye hu hun nu oku hu, gi ighoghọ nabanhan a ozigbo.

²¹ Kanị, make ni onye hu e nwe nkpogun, o tohu ekere. Ogen nsongbu mobu ukpokpo e gi bia make oku hu, o danpu ozigbo.

²² Hun we kunye ime ogun wu onye hu hun nu oku hu, kanị uhue ihien unani le ihien olij'anya aku-le-uba unani a kpangbu oku hu, o mini mkpuru.

²³ Kanị, mkpuru we kunye ali ri mma wu ndi hu hun nu oku hu, ghoha a, mi mkpuru ezie-ezie: ndi hu ime we a mi uzo ogun-isen, ndi hu a mi uzo ogun-eto, ndi hu a mi uzo iri-kwasị-ogun."

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴ O no ta ni we ilu ozo, si,

"Ali-eze elu-igwee rike ebe ihian no kun mkpuru ri mma ime ugbo e.

²⁵ Kanị, ebe ihian ri unan, enenren no bia d'a kun ata-witi ye ime oka-witi ndi hu pu.

²⁶ Ogen ihien-ugbo ndini gi nwan sueguu, mima mkpuru, ata-witi ndi hu nozikwo puha.

²⁷ 'Ya ndi idibo ahun no bia d'e kunrun onye hu nwe ugbo, si a, 'Di-okpa, ele mkpuru ri mma k'i kunye ime ugbo i? Nani ke ata-witi don banzi a?'

28 O nọ si wę, 'Onye-iwe mę ihienni.'

Ndi idibo ndi hu nọ si a, 'Ni enyi jen nwan d'e huepu ata-witi ndi hu?'

29 Kanị o nọ si, 'Mba, amangbe onu e huepu 'ya le oka-witi.

30 Hapu ni we ebuo ni we suegbame d'e ru ogen we gi e be oka-witi. O ru ogen we gi e be oka-witi, a si m ndi jenkọ d'e be n'e, "Bu ni uzọ huepu ata-witi kenmesonme we ukun-ukun d'a dun okun, unu e bepaha oka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo."

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

31 O nọ ta ni we ilu ozọ, si, "Ali-eze elu-igwee nọ ke akpuru mostadi ohu hun onye ohu weri, kunye ime ugbo e.

32 Iya kachanrin ntin ime mkpuru ile, kanị o sueguu, 'ya kachanrin ogbe e hi ime ihien-akunkun ndi hun hikeleni, o hande ke osisi, nke wu ni nnunu a bia d'a kpa ekuu e ye agalaba a."

Ilu Jesu Gi Yisti Ta

(Luk 13.20-21)

33 O nọ ta ni we ilu ozọ, si, "Ali-eze elu-igwee rike yisti bredi gi a fu hun okpoho ohu gi gwogbama flawa we gi e shi bredi hun k'e jun ihien nọke adana eto d'e ru n'ọ ghagbari flawa hu ile."

Ihien Hain Jizosi Gi E Gi Ilu A kuzi

(Mak 4.33-34)

34 Jizosi gi ilu gwa igunrun hu ihien ndini ile. O nwonna ihien o gileni ilu gwa we.

35 Onwan wu igi mezu ihien onye-amuma ku, si, "M jenkọ d'a shiapu onu m

e gi ilu e ku,
 m jęnkọ d'a gha e
 ku ihien zuerini
 kete w'a tunle iyeto uwa.”

Jizosị A Kọwa Ilu Ata-witi Hụ

³⁶ 'Ya ọ nọ na igunrun hụ to si ime ulo. Umuzun a nọ bịa d'e kunrun e, si a, “Kọwa ni enyi ilu ata-witi hụ we kunye ime ugbo.”

³⁷ Ọ nọ za, si, “Onye hụ kun mkpuru ri mma wu Nwa nke Ihian.

³⁸ Ugbo hụ wu uwa; mkpuru hụ hun ri mma wu umu Ali-eze; ata-witi hụ wu umu Eje-onye hụ.

³⁹ Enenren ahun kun ata-witi ndi hụ wu Ek-wensu; ogen hụ we jęnkọ d'e gi gho ihien-ugbo hụ wu ogugu ogenni; ndi ahun jęnkọ d'a ghon'a wu ndi mmọn-ozị.

⁴⁰ Ke we don huepu ata-witi ndi hụ, wegbama we dun okun, erira k'o jęnkọ d'a ri ogugu-ogen.

⁴¹ Nwa nke Ihian jęnkọ d'e zi ndi mmọn-ozị e. We jęnkọ d'e kponpu ihien owule e buhe njo le ndi ile e me eje-ihien ime Ali-eze e,

⁴² tu we ye oken okun hụ. Ebehu, ihian jęnkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.

⁴³ Ogen hụ, ndi ezi-omume k'e time ke enyanwun ime Ali-eze Nedi we. Onye hun nwon ntin 'ya nu.”

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Ri Oken-mkpa Zuerini Ta

⁴⁴ “Ali-eze elu-igwee ri ke ihien ri oken-mkpa zueri ime ugbo, hun onye ohu hun, zuemezi e, gi ighogho jen d'e rechanrin ihien ile o nwon, bia d'e nonrin ali hụ.”

⁴⁵ “Ozozị, Ali-eze elu-igwee nọ ke ebe onye-afia ri a chosonme ihien ri mkpa a koni.

⁴⁶ Ogen o gi hun hun a kokenmeni rigbu enwen e mkpa, o no jen, rechanrin ihien ile o nwe, bia d'e nonrin e.”

Ilu Jesu Gi Oga Ta

⁴⁷ “Ozozị, Ali-eze elu-igwee rike oga we tuye ime ohimin, o no nwundon udi azun ile ri ichen-ichen.

⁴⁸ Ogen o gi jun, we no dokpunpuha a mkpenren mirin; ya we no nodi ali, hopuha ndi ri mma, buche ime ukpali, kpon ndi rileni mma tuhu.

⁴⁹ Eriira k'o jenkọ d'a ri o ru ogugu-ogen. Ndi mmọn-ozị jenkọ d'a puha, hopu ndi-njọ ebe ndi-oma ri,

⁵⁰ kpon we ye oken okun hu. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.”

Ezioku Nke Ohun Le Nke Akan

⁵¹ Jizosi no ju, si, “Onu a ghogagu ihien ndini ile?” We no si a, “Eghe.”

⁵² O no si we, “Ya wu ni onye nkuzi Iwu owule we zun make Ali-eze elu-igwee noke onye nwon ulo, hun gha ebe o donme ihien e wefuha ke ihien ohun ke ihien akan.”

A ju We Jizosi Ime Nazareti (Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Ogen Jizosi gi taguu ilu ndini we, o no gha ebahun pu,

⁵⁴ si obodo e. O no kuzime we ime ulo-ofufe we, hun wu ni nkuzi e no tu we enya, we no si, “Elebe ke okennyeni no nwehen amamihienni le orun-atumenya ndini o ri a run?”

55 Elee nwa Kapinta wu onwan? Efan nne e elee Meri? Elee Jemisi lee Josefuu lee Saimonu lee Judasi wu umune-e-ikennyee?

56 Elee enyi lee umune-e-ikpoho ri ebeni? Elebe ke okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?"

57 'Ya wee no weme ne iwe. Jizosi no si we, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe ile mmani ime ali a lee ezi-lee-ulo a."

58 O runni orun-atumanya bu oda ebenu makeni ekwerini ni we.

Isi Nke Mmepo

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku (Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

1 Ogen hu, Herodu hun ri a ki Galili no nu ihien Jizosi ri e me,

2 o no si ndi idibo e, "Onyeni wu Jonu hun e me mirin-Chuku. O ghaguo onwun lihi, 'ya haan o gi nwon iken o gi e me ihien ndini."

3 Herodu ku erira makeni Herodu nwunrun Jonu, ken e egbu, bu e che ime ulo-ngan make ufiri Herodias nwunye nwene e wu Filipo,

4 makele o teguo Jonu gwama a, si, "Iwu ekwerikwoni n'i siko d'a lu a."

5 O te cho n'o gbu Jonu, kale egun ihien ndi ali k'e me anin'a makeni we weri Jonu ri ke onye-amuma.

6 Kani, o ru uhuhin hu we gi a nyanhan omumu Herodu, nwa-okpoho Herodias mu no tenni we egu, efu no suo Herodu suo,

7 hun wu ni Herodu no kwe e nkwa, kun iyi, n'o siko d'e ye ihien owule o cho.

⁸ Nnẹ ẹ nọ dụnye ẹ, ọ nọ sị Herọdu, “Gi afẹrẹni ye m isi Jọnu hụn e mẹ mirin-Chuku.”

⁹ Ọ nọ fụ eze, kanị ọ nọ gi ifiri iyi o kun lẹ ndị ọbịa a sị wẹ ye nwata-okpoho hụ 'ya.

¹⁰ Ọ nọ zi wẹ, wẹ nọ jẹn d'e bepu Jọnu isi ime ụlọngan.

¹¹ Wẹ nọ gi efere buhe ẹ, we ẹ ye nwata-okpoho hụ, ọ nọ w'e jenni nnẹ ẹ.

¹² Ụmụ-azụun Jọnu nọ bịa, buru ẹhụ a li, jẹn d'a gwa Jizọsị.

*Jizọsị E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jọn 6.1-14)*

¹³ Ogen Jizọsị gi nụ ọnwani, ya sụọ nọ gi ụgbọ-mirin gha ebẹhụ pụ, si ebe ihian rileni. Kanị ogen ndị rị ebahun gi nụ n'ọ puguọ, wẹ nọ gi ụkụ gha ime obodo ndị hụ sọnmẹ ẹ.

¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, ọ nọ hụn igunrun hi-ogbe. Ọ nọ mẹ omiken wẹ, zụọ ndị emu rị a kụ.

¹⁵ O ru ogen enyasi, ụmụ-azụun a nọ bịa d'e kunrun ẹ, sị, “O nwonni onyẹ bi ebeni, bu eki e giguọ. Sị igunrunni la, ni wẹ jẹn ime obodo ndị mẹ ekere-ekere risonmẹ ebeni d'e nonrinsonmẹ ihien-oriri.”

¹⁶ Jizọsị nọ sị, “Elee hụn w'e gi lama; ye ni wẹ ihien-oriri.”

¹⁷ Wẹ nọ sị a, “Ogbe bredi isen lẹ azun ẹbuọ sụọ ke enyi nwon ebeni.”

¹⁸ Ọ nọ sị wẹ, “Wẹhe ni ni m wẹ.”

¹⁹ 'Ya ọ nọ sị igunrun hụ nọdị alị enu irurue rị ebahun. Ọ nọ weri ogbe bredi isen hụ lẹ azun ẹbuọ hụ, lee enya elu-igwee, ye ekele, bebe bredi ndị hụ ye ụmụ-azụun, wẹ nọ ye igunrun hụ.

20 Wę ile nọ rijunchanrin ęfo. 'Ya wę nọ tutukome ifunfun ę hoduni, o jun ukpali mmębuo.

21 Ndi hun ri bredi wu ihien nọke ikęnyę ogun-iri kwasị nnu-mmębuo*, wezuka ikpoho lę umuęka.

*Jizosi Lę Pita E Jęn Ijęn Elu Mirin
(Mak 6.45-52; Jọn 6.15-21)*

22 'Ya Jizosi nọ si umu-azuun a banye ime ugbo-mirin buru n'e uzọ jęnme azuun hun-ębo. 'Ya lę enwen ę nọ nodi gbashia igunrun hu.

23 O gbashiagu wę, 'ya suo nọ nyinrin ugu d'e me ekpere. O ru oęen ęnyasi, 'ya suo hu ebęhu.

24 Kani, ugbo-mirin hu e jęnteguo oęen hu, ebiri-mirin hu e ti ugbo hu, e tiki ę azuun—makeni ufere ri a gha ihun e fehe.

25 O ru uzọ-utuntun biribiri, Jesu nọ jęnhen ijęn elu mirin Galili hu d'e kunrun wę.

26 Oęen umu-azuun a gi hun a k'o jęnla ijęn elu mirin hu, 'ya egun nọ tuma wę. Wę nọ si, "Onyę-mmọn ro!" Wę nọ gi egun yi oro.

27 Kani, o nọ kuyeni wę oku ozigbo, si, "Kwọndon ni obi unu, mme ro, atule ni egun."

28 Pita nọ si a, "Di-nwọnni-ęnyi, owule iyu ro, si m bia d'e kunrun i elu mirin."

29 Jesu nọ si a, "Bia." 'Ya Pita nọ gha ime ugbo-mirin hu puha, jęnme ijęn elu mirin, buruko Jizosi.

30 Oęen o gi hun okęn ufere hu, egun nọ bia a, o nọ rubanma ime mirin. Ya o nọ yi oro, si, "Di-nwọnni-ęnyi, zuopuha m!"

31 Jizosi nọ tinpu ęka ozigbo kwọndon ę, si, "Onyę okukwe-nta! Ki hain i gi nwọn obi-ębuo?"

* **Isi Nke Mmęnọ:**21 ikęnyę nnu-uku isęn

³² Ogen wẹ gi banye ime ụgbọ-mirin hụ, oken ufere hụ nọ kusi.

³³ Ndi hụn ri ime ụgbọ-mirin hụ nọ gbu n'ẹ os-ekpu, si, “Ezioku-ezioku, iyi wu Nwa Osolobue.”

Jizosi A Zuọ Ndi Emu Ime Obodo Genesareti
(Mak 6.53-56)

³⁴ Ogen wẹ gi fetugụ mirin, wẹ nọ puha obodo Genesareti.

³⁵ Ogen ndi obodo hụ gi marin ni Jesu ro, wẹ nọ zi ozi ghagbari egerẹ hụ ile, wẹhesonmen'ẹ ke wẹ han emu ri a ku.

³⁶ Wẹ nọ rio a ni wẹ metude ntin ewuru ẹ eka; ke wẹ han metun'a nọ dinhin.

Isi Nke Mmisen

Odinali Ndi-akan
(Mak 7.1-13)

¹ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu nọ gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizosi, si a,

² “Ki haịn umu-azuun i gileni a gbaye odinali ndi nedi enyi kani? W'a ra kwọ eka wẹ kebe ri ihien-oriri.”

³ O nọ za wẹ, si, “Ki haịn onu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon odinali onu?”

⁴ Makeni Osolobue ye iwu, si, ‘Gbaye nedi i le nne i,’ sizi, ‘Onye owule kuja oku nedi ẹ mọbu nne ẹ, wẹ k'e gburiri onye ahun.’

⁵ Kani unu si, ‘Onye si nedi ẹ mọbu nne ẹ, “E weguo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyie,” o rizin mkpa n'o gi ihien o nwe gbaye nedi ẹ mọbu nne ẹ.’

6 'Ya wu, onu e gi ifiri odinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi.

7 Ndi ihunnai ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya si ni Osolobue si,

8 'Onunu-ire suo ke ndini gi
a gbaye m,

obi we e teke ebe m ri.

9 We ri e fe m mmaka,

ihien w'a kuzi

wu odinali ihian mmaka tume.' "

Ihien Ndi Hun E Meru Ihian

(Mak 7.14-23)

10 Jesu no kpozunhan igunrun hu ebe o ri, si we, "Gon ni ntin; ghota ni!

11 Ele ihien banye ihian onu e meru a, kanii ihien gha onu puha, 'ya e meru ihian."

12 'Ya umu-azunun a no bia d'e kunrun e, si a, "Y'a maringho ni iwe we ndi Itu-Farisi ogen we gi nu ihienni i ku?"

13 O no za, si, "We jenkọ d'e huepu ihien owule Nedi m ri elu-igwee kunleni.

14 Hatu ni we, we wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, we ebuo jenkọ d'a danye ime olu."

15 Ya Pita no si a, "Kowa ni enyi ilu nei?"

16 'Ya o no si, "Onu nwen e ke ghotakwo nwan?"

17 Unu a hun n'a ni ihien owule banye onu e si efọ, gha erira shi mgbugbu-nsin?

18 Kanii ihien gha onu puha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian.

19 Makeni ime obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, mgba-nzuzue, izun-ohin, ishia eri-ntu le nkuto.

20 Ihien ndini we nwe e meru ihian. Kani, igi aka we kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian.”

*Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu
(Mak 7.24-30)*

21 Jizosi no gha ebeku pu, si egbere Taya-le-Sidonu.

22 Ogen hu hura, okpoho onye ali hu wu Kena hun gha egbere ahun bia no puha, yime oro, a si, “Euu Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmom ri ime nwa-m-okpoho, o ri e songbu e oda-oda.”

23 Kani Jesu azan'a kaka. Umu-azun no bia, rio a, si, “Gwa a lama, makeni o ri e yison enyi oro.”

24 Jesu no si, “We zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni su.”

25 'Ya ke okpoho hu no bia, sekpu ali ihun e, si, “Di-nwonni-enyi, ye ni m aka.”

26 Jesu no si, “O rini mma ni we tu bredi umueka ye ni nkite.”

27 Okpoho hu no si a, “Eghe Di-nwonni-enyi, kani, ke nkite e ri ifunfun gha ebe ndi nwonni we ri e ri ihien-oriri a dan.”

28 'Ya Jizosi no si, “Euu okpoho, okukwe i e hike ogbe! 'Ya ri ni i k'i don cho.” Nwa a hu no dinhin ozigbo.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu oda

29 Jizọsị nọ gha ebahun pu, si mkpenren “Ohimin” Galili. O nọ nyinrin enu oke, nọdị alị ebahun.

30 Wẹ hụ e huhe d'e kunrun e, e wehe n'ẹ ndi nguro, ndi orọ, ndi enya-ishi, ndi odin le imerinme ndi ozo—e bu we a to uku a. O nọ zuo we,

31 nke wu ni o tu igunrun hu enya ke we don ri a hun ebe ndi odin ri e ku oku, ndi orọ e zuzi oke, ndi nguro e jenne ijenn, ndi enya-ishi a hunma uzo, we nọ ja Osolobue Izrelu mma.

*Jizọsị E Yezi Igunrun Ozọ Hi-ogbe Ihienn-oriri
(Mak 8.1-10)*

32 'Ya Jizọsị nọ kpozunhan umu-azuun a ebe o ri, si, “Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopusu akp'ohin eto, kale ihien we siko d'e ri a ri a, bu a choni m ni we bu egun la, amangbe w'a dantoshnme uzo.”

33 Umu-azuun a nọ ju a, si, “Elebe ke enyi jenko d'a nọ wehe bredi k'e zu igunrunni ri ime atụ ebeni?”

34 Jizọsị nọ si we, “Ogbe ole ke unu gi?” Wẹ nọ si a, “Ogbe esa le azun me kirikiri buleni oda.”

35 O nọ si igunrun hu nọdị akpakali.

36 O nọ weri ogbe esa hu le azun ndi hu; o yeguu ekele, o nọ bebe we ye umu-azuun a. Umu-azuun a nọ we we ye igunrun hu.

37 Wẹ ile nọ rijunchanrin efo: wẹ nọ tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali esa.

38 Ndi hun ri ihien-oririni wu ikennyen nnu-iri, wezukade ikpoho le umueka.

39 Jesu a gbashiagu igunrun hu, o nọ banye ugbo-mirin si egberẹ Magadani hun wu Mag'dala.

Isi Nke Mmisiin

*A Sị We Jizọsị Ghọsị We Ahịma
(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)*

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi no bia d'e kun-run Jesu, lele e, si a ghosị we ahịma gha elu-igwee bia.

² O no za we, si, "O ru oge enyasi, onu si, 'Uhuohin siko d'a ri mma, makeni igwere fon efon.'

³ Utuntun, unu si, 'Miri jenko d'e zue tani makeni igwere efonni.' Onu marin ke we don e gi igwere a kowa ihien jenko d'e meni, kale unu ara s'eka a kowa ihien ihien ri e me ogeenni ri a ghosị.

⁴ Eje-agbo enya rileni uzọ ohu ri a cho ahịma. Kani, o nwonni ahịma we jenko d'a ghosị we, wezuka ahịma ihien me onye-amuma wu Jona." O no na we to, gha ebeku pu.

*Yisti Ndi Itu-Farisi Le Ndi Itu-Sadusi
(Mak 8.14-21)*

⁵ Oge unu-azun a gi fetuguu mirin Galili, we no hun a ni a zole we bredi.

⁶ Jizosị no si we, "Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri."

⁷ We no si ibe we, "O ri e ku ihienni makele enyi e weheni bredi."

⁸ Oge Jizosị gi marin ihien we ri e ku, o no si we, "Ki onu ri e kuni ni unu e nwon bredi? Euu, unu ndi okukwe nta!

⁹ Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe bredi isen hu mmadu ogun-iri kwasị nnu-mmebuọ ri le ukpalị ole onu kponjun ihien we rihodu?

10 Ụnụ anyanhannị ogbe brēdi ẹsa mmadụ nnu-iri ri lẹ ụkpali ole ụnụ kpọnjun ihien wẹ rihodu?

11 Kị haịn ọnụ gileni ghoha nị ẹlẹ brēdi *mmaka* kẹ m rị e ku? Kpachanpụ nị ẹnya ebe yisti ndi Itu-Farisi lẹ ndi Itu-Sadusi rị!”

12 'Ya wẹ nọ ghoha nị ẹlẹ yisti brēdi mmaka gi a fụ k'ọ sị wẹ kpachanpụ nị ẹnya, kanị o gi ẹ e ku nkuzi ndi Itu-Farisi lẹ ndi Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onyẹ Jizọsi Wụ

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

13 Ogen Jizọsi gi banye ẹgbere Sizeria-Filipi, o nọ ju umu-azun a sị, “Onyẹ kẹ wẹ sị nị 'ya kẹ mme wu Nwa nke Ihian wu?”

14 Wẹ nọ za, sị, “O nwe ndi sị Jonu hun e me mirin-Chuku, ndi ozọ sị Elaija, ndi ozọ sị Jerimaya mobu onyẹ ohu ime ndi-amuma *mbu*.”

15 Kanị o nọ sị wẹ, “Onyẹ kẹ unu sị nị 'ya kẹ m wu?”

16 Saimonu wu Pita nọ za, sị, “Yu wu Onyẹ Hu Osolobue Tume, hun wu Kraisti, Nwa Osolobue—Osolobue hu rị ndun.”

17 Jizọsi nọ sị a, “Onyẹ wẹ gozi agozi k'i wu Saimonu nwa Jona*! Makeni ẹlẹ ihian ghosi i ihieni, kama, Nedi m hun rị elu-igwee ghosi i 'ya.

18 M rị a gwa i, i wu Pita†, m jenkọ d'a tun uka m ye elu omumanị, iken onwun a saeka meri ẹ.

19 M jenkọ d'e ye i isanhan Ali-eze elu-igwee: ihien owule i sị, 'Mba,' elu-uwu elu-igwee siko d'a sị, 'Mba.' Ihien owule i sị, 'Eghee,' elu-uwu, elu-igwee jenkọ d'a sị, 'Eghee.' ”

* **Isi Nke Mmisin:17** Jonu † **Isi Nke Mmisin:18** “Pita” wu “omuma” onu Griki.

20 'Ya Jizosị nọ dọkẹnme ụmụ-azuụn a ẹka-ntin, si wẹ agwalẹ onye ọwụlẹ ni 'ya wu Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti.

*Jizosị E Ku Oku Afunfun O Sikọ D'a Ta Lẹ Onwun A
(Mak 8.31–9.1; Luk 9.22-27)*

21 Gha ogeen hu jenne, Jizosị nọ gwama ụmụ-azuụn a, si, “M jenkọ d'e jenniri Jerusalem, ndi-isi le ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu jenkọ d'e me m ni m ta afunfun bu oda. We jenkọ d'e gbu m, kanị, hun m'e akpu-uhuhin eto, Osolobue jenkọ d'a gha onwun weli m.”

22 Kanị Pita nọ weri e si usuo, jugbo a, si, “Dinwonni-enyi, Osolobue a ju; o nwonni ogeen ihienni e gi me i!”

23 Kanị Jesu nọ gbehuto, si Pita, “Ekwensu, pu ni m! I ri a nokin m uzọ, make ni y'a ri e ro nke Osolobue, nke ihian k'i ri e ro.”

24 'Ya Jizosị nọ si ụmụ-azuụn a, “Onye ọwụlẹ cho n'o son m, 'ya jukwo enwen e, buru obe e, sonme m.

25 Make ni onye ọwụlẹ cho n'o ghe isi, isi e a to a, kanị onye ọwụlẹ tuhu ndun a make ufiri m jenkọ d'a hun a.

26 Elee erere k'o ban ni ihian e nwonchanringu uwa ile, tuhu ume-ndun a? Kini ke ihian sikọ d'e gi gbari ume-ndun a?”

27 “Eghe e, Nwa nke Ihian le ndi mmon-ozie jenkọ d'a bia; o sikọ d'e gi ogho Nedi e bia. Ogeen hu, o jenkọ d'a ku onye ọwụlẹ ugwo ihien o me.

28 M ri a gwa unu ezioku, o nwongho ndi ri ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru ni a hun we Nwa nke ihian k'o lala nọke Eze ki Ali-eze e.”

Isi Nke Mm̄esa

Jizọsị E Nwọnhuto

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ogeṅ akpu-uhuohin isin gi ghafeguu, Jizọsị nọ weri Pita lẹ Jemisi lẹ Jonu nweṅe Jemisi, kiri wẹ si elu-ugu jẹn elu oḁa-oḁa; 'ya lẹ wẹ suọ wị.

² Jesu nọ nọ id'anya wẹ nwọnhuto: ihun ẹ nọ nwunmẹ rike ẹnya-anwun, ẹwo o yi nọ henrin nke ochan, nwunmẹ ke ukpe.

³ Idumuzi Mozizi lẹ Elaija nọ fopuha ebe wẹ ri, wẹ lẹ Jizọsị nọ kumẹ oku.

⁴ Pita nọ si Jizọsị, "Di-nwonnienyi, o hughọ mma ni ẹnyi ri ebeni. Omēni y'a choghọ, m jenkọ d'e mēmẹ oḁu ẹto ebeni: ohu wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija."

⁵ Ebe o ri e ku ihienni, idumuzi, orukpu nwunchanni nọ kpumẹ wẹ. Olu nọ gha ime orukpu ahun si, "Onwan wu ezi Nwa m; ihien ẹ a suoka m; gon n'ẹ ntin!"

⁶ Ogeṅ umu-azun Jesu ndi hu gi nu ihienni, oken egun nọ tuma wẹ, wẹ nọ dan ali, wẹ ihun kpumẹ ali.

⁷ Kanị Jizọsị nọ bia ebe wẹ ri, metu wẹ ẹka, si, "Lihini, atule ni egun."

⁸ Ogeṅ wẹ gi wesi ẹnya elu, o nwonzini onye wẹ hun kari Jizọsị.

⁹ Ogeṅ wẹ gi gha elu-ugu hu hidanla, Jizọsị nọ do wẹ ẹka-ntin, si, "Agwakwole ni onye owule ihienni onu hun d'e ru ogeṅ Osolobue e gi ghaguu onwun weli mme wu Nwa nke Ihan."

¹⁰ Umu-azun nọ ju a, si, "Ki hain nwan ndi-nkuzi Iwu gi a si ni Elaija jenkọ d'e buriri uzọ biagu?"

11 Ọ nọ za wẹ, sị, “Ezie ro ni Elaija jenko d'e bu'zo biagwu d'a kwademęchanringwu ihien ile.

12 Kanị m ri a gwa unu ni Elaija a biagwo bu amarinni w'a, e me w'e ihien suo ni we. Eriira ke mme wu Nwa nke Ihian jenko nwan d'e gi ta afunfun eka we.”

13 Ya umu-azuun a no ghotu ni Jonu hun e me mirin-Chuku k'o ri e ku.

Jizosi A Zuọ Nwata Eje-mmọn Ri Ime E
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

14 Ogen we gi ru ebe igunrun hu ri, okennyẹ ohu no bia d'e kunrun Jizosi, sekpu n'e ali, si,

15 “Di-okpa, me omiken nwa-m-okennyẹ! Ibobo ri a ku a. O ri a ta oken afunfun; o danyesonme ime okun le ime mirin.

16 M wehe ni umu-azuun i 'ya, kanị asani we eka zuo a.”

17 Jesu no si, “Euu, agbo nwonleni okukwe! Agbo zinleni?! Elee ogen ke m k'e sonru unu nodi? Elee ogen k'e m k'e dinruni onu?! Wehe ni ni m'e.”

18 Ya k'o no jugbo eje-mmọn hu, o no gha ime nwata hu puha, nwata hu no dnhin ozigbo.

19 Ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e ebe 'ya suo ri, ju a, si, “Ki hain enyi gileni saeka chupu a?”

20 O no za we, si, “Makeni okukwe unu ehini. M ri a gwa unu ezioku, omeni onu nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi, unu jenko d'a s'eka si uguni, 'Gha ebeni pu si ebahun!' O jemma. O nwonni ihien jenko d'a kari unu eka! [

21 Kanị uđini a ra pu wezuka ni we bu-onu me ekpere.”]

Jizos̄i E Kuzi Oku Onwun A
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Ogeṅ Jizos̄i le ụmụ-azụun a gi zu ime Galili, Jizos̄i nọ si we, “We jenkọ d'e we mme wu Nwa nke Ihian che eka ihian,

²³ we jenkọ d'e gbu m; hun m'e akp'ohin eto, Osolobue e weli m.” Onwan nọ fukemwe we.

Iku Ugwo-isi Ulo-nsọ

²⁴ Ogeṅ we gi ru Kapanom, ndi a na ugwo-isi Ulo-nsọ nọ jemburu Pita, si a, “Onye-nkuzi onu ara kude ugwo-isi* Ulo-nsọ ra?”

²⁵ Pita nọ si, “O ku a ku.” Ogeṅ o gi lua, Jizos̄i nọ bu e ụzo kupuha a, si a, “Saimonu-o, k'i ro? Onye ke ndi-nze uwan a na utu ichen-ichen w'a na? Umụ we ra ndi ozo?”

²⁶ Ogeṅ o gi si, “Ndi ozo.”

Jizos̄i nọ si a, “Ya wu ni umu we ara ku.

²⁷ Kani, amangbe enyi e me ihien e se oku, shi mirin hu; y'a tuye ukpo i; y'e weri azun ibuzo i siko d'e gbu—shiapu a onu, i siko d'a hun akpuru egho shekelu† ohu. Weri e n'i gi e ku ugwo-isi mme le 'yu.”

Isi Nke Mm̄esato

Onye Kachanrinni ime Ali-eze Elu-igwee
(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Ogeṅ hu, umu-azụun Jizos̄i nọ bia d'e kunrun Jizos̄i, si, “Onye kachanrin ime Ali-eze elu-igwee?”

² O nọ kpọ nwata ohu, bu e che etintinna we, si,

* **Isi Nke Mm̄esa:**24 ugwo-isi. Akpuru egho w'a kpọ “drak'ma” ebuo ke we gi a ku ugwo-isi Ulo-nsọni. † **Isi Nke Mm̄esa:**27 “Shekelu” wu drak'ma eno.

³ “M rị a gwa ụnụ ezioku, omēni ụnụ egbehutoñi, wuru ndi nọ ke ụmụeka, o nwōnni ogeñ ọñu e gi banye Ali-eze elu-igwee.

⁴ Onye ọwụlẹ welua enwēn ẹ ali, wuru onye nọ ke nwatañi, 'ya wu onye kachanrinni ime Ali-eze elu-igwee.

⁵ Onye ọwụlẹ nabanhan nwata nọ ẹnina make ufiri ẹfan m a nabanhangwo m.”

Onwunwan

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ “Kani onye ọwụlẹ han onye ohu ime ndini me ntin hun kwerini ni m me njo, o ka mma ni we kenme olo hi-ogbe ye onye hu olu, tu a ye ime ohimin mini.

⁷ Uwa ri ime nsongbu, make ihien ndi hu e me ihian e me njo rin'a! Ihien k'a han ihian me njo k'a biakwo-o, kale nsongbu ri ni onye hu we jenkwo d'a gha aka a bia.”

⁸ “Omēni ẹka i mọbu ukwu i a hañ i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma n'i banye ndun bu ehiu i ezuni mọbu n'i dan nguro, kari ni we tu i ye ime okun itebite bu aka i ebubo le oku i ebubo zu oke.

⁹ Omēni ẹnya i a hañ i e me njo, gupụ a tuhu. O ka i mma n'i gi ẹnya ohu sọo banye ndun kari ni we tu i ye okun-mmọn bu ẹnya i ebubo ri a ri.”

Ilu Jesu Gi Atunrụn Hụ Tuhuni Ta

(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Hun n'a ni unu elegberini onye ọwụlẹ ime ndini me ekerẹ. Makeñi, m rị a gwa unu, ndi mmọn-ozu we ri ebe Nedi m hun ri elu-igwee ri e lee ihun ẹ ogeñ ile.

11 Makeṅi mme wu Nwa nke Ihian bia d'a zuopuha ndi huni.”

12 “Kini ke onu ro? Omeni ihian nwon atunrun ogun-isen, ohu ime we a kpahu, o natoko ohu-aria-ogun-isen hoduni elu-ugu *ebahun we no a kpa nni* jenne d'a cho ohu hu kpahuni?”

13 O hun a, m ri a gwa unu ezioku, o jenko d'a ghoghoh n'a kari ohu-aria-ogun-isen hu kpahuni.

14 Erirazikwo, Nedi onu hun ri elu-igwee achoni ni onye owule ime ndini me ekere la iwi.”

Nwene I Me I Njo K'i Jenko D'e Me?

15 “Nwene i me i njo, jen d'a gwa a mmefie e ebe 'yu ni 'ya suo ri a. Omeni o gongho i ntin, 'ya wu ni y'e wechinhenguwo nwene i azuun.

16 Kani, omeni o gonni i ntin, weri onye ohu mobu mmadu ebuo che ni enwen i, 'yu le we e jenzi d'a hun a keni o meye we enya.

17 O ju n'o gonko we ntin, gwa ndi uka. O ju n'o gonko uka ntin, weri e rike onye ghaleni e fe Osolobue mobu onye a na ugwo-isi *njo a ma ikpe.*”

Iken Uka Kraisti Nwon

18 “Ezioku ke m ri a gwa unu, ihien owule unu si, 'Mba' elu-uwa, elu-igwee jenko d'a si, 'Mba.' Ihien owule onu si, 'Eghee,' elu-uwa, elu-igwee jenko d'a si, 'Eghee.’

19 M rizi a gwa unu ezioku, omele mmadu ebuo ime onu e kwerigbame elu-uwani rio ihien owule, Nedi m hun ri elu-igwee siko d'e me ni unu 'ya.

20 Makeṅi ebe owule mmadu ebuo mobu eto gi ufiri efan m zu, mme le we ri ebehu.”

Mgbaghari

21 Pita nọ bịa d'e kunrun Jizọsị, sị a, “Di-nwonnienyi, mgbe ole kẹ nwẹnẹ m sikọ d'e mẹ m njọ a gbaghari m'a? Mgbe ẹsa?”

22 Jizọsị nọ sị, “Asịni m'i mgbe ẹsa, kanị mgbe ẹsa-ẹsa ọzọ iri kwasi ọgụn ẹtọ.”

Ilu Jesu Gi Odibo Hun Ju N'ọ Gbaghariko Ta

23 “Ya wụ, Alị-eze elu-igwee nọ kẹ ebe eze ohu nọ cho nị 'ya lẹ ndi idibo ẹ gbakọ egho wẹ gi ẹ.

24 Ogen o gi gbakoma, wẹ nọ wẹhen'ẹ onye ohu gi ẹ egho higbu enwen ẹ ogbe, k'e zu wẹ kusonmẹ ndi-orun nnu isen-kwasị-ogun ọrogbo ahua mmisen.

25 Kanị ọ sanị ẹka ku a. Eze nọ sị wẹ re 'ya lẹ nwunyẹ ẹ lẹ umu a lẹ ihien ile o nwon, wẹhe egho d'a ku a ugwo o gi ẹ.”

26 “Makẹ onwan, odibo hu nọ gbu osekpụ, riokenmẹ ẹ, sị, ‘Nna, nwon nị m ndidi, m jenkọ d'a kucharin i ihien ile m gi i.’

27 Nna a nọ gi omiken hapu a, gbaghari a, sị a y'a kuzile ugwo hu o gi ẹ.”

28 “Kanị, ogen odiboni gi pu, ọ nọ hun odibo ibe ẹ hun gi ẹ egho-orun akp'ohin ọgụn-isen suọ. Ọ nọ todon ẹ ẹkpiri, sị a, ‘Ku m ugwo i gi m.’ ”

29 “Ya odibo ibe ẹ hu nọ dan alị, riokenmẹ ẹ, sị, ‘Nwon ni m ndidi, m jenkọ d'a ku i ugwo i.’

30 Kanị ọ nọ ju, jẹn d'e bu ẹ che ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenkọ d'a ku a ugwo hu.”

31 “Ogen idibo ibe ẹ gi hun ihienni, ọ futu wẹ oda-oda ime obi, wẹ nọ jẹn d'a gwa Nna wẹ ihien ile meni.

32 ‘Ya nna a nọ kpọ a, sị, ‘Odibo ẹfo-njọ! M hapu i, sị i akuzile ugwo hu ile i gi m, makeni i riọ m ariọ.

33 O furuni n'i mē ni odibo ibe i omikēn kē m dōn mē n'i omikēn?

34 Nna a nọ gi olulu w'e ye wē nī wē ye ẹ afunfun ime ụlọ-ngan d'e ru oge n o jenkọ d'a kucharin ụgwọ hụ ile o gi."

35 Ya wụ, ẹrira kē Nedi m hūn rī elu-igwee jenkọ d'e mezikwọ onyẹ ọwụlẹ ime ụnu, omēni y'e gini obi i ile gbaghari nwene i.

Isi Nke Mmitenei

Jizọsị A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mak 10.1-12)

1 Oge n Jizọsị gi kucharingụ ihien ndini, o nọ gha Galili pụ, shi ẹgbere Judia hūn rī n fetu Iyi Jodani.

2 Igunrun hi-ogbe nọ sōnmē ẹ, o nọ zuo wē ebēhū.

3 Ndi hū ime ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun ẹ, keni wē shi n'ẹ onyan. Wē nọ jū a, si, "O nweghọ ihien ọwụlẹ iwu ku ni ya kē mē okennyẹ kpechan nwunye ẹ?"

4 Jizọsị nọ za, si, "Ọnụ e ke gūn a ime Ẹkukwo-nsọ ni Onyẹ hūn keni wē ke wē oken lẹ onyennyẹ oge n mbidon? Ụnu e ke gūn a n'ọ

5 si, 'Makẹ ọnwan, okennyẹ siko d'a nato nedi ẹ lẹ nne ẹ, jen d'a banye ni nwunye ẹ, wē ẹbuo a wuru ẹhū ohu.'?

6 'Ya wụ, ẹlezi wē mmadu ẹbuo, kanī wē wụ ẹhū ohu. 'Ya wụ, ihien Osolobue wegbamagu, ihian y'e kebele ẹ."

7 Ndi Itu-Farisi hū nọ jūzị a, si, "Kị hañ nwan Mozizi gi ye iwu ime Ẹhuhuo-nsọ, si ni okennyẹ

sikọ d'a s'eka ye nwunye ẹ ehuhuo-mkpechan, kpechanpu a?"

⁸ Jizosi no za, si, "Makeni obi onu e zeke—'ya hain Mozizi gi hapu unu ni unu kpechan nwunye unu; kanị ele erira k'o ri ogen mbidon."

⁹ M ri a gwa unu, onye owule kpechan nwunye ẹ luma onye ozo, wezuka ni nwunye ẹ zo ukụ ye ofia, a ghewole."

¹⁰ Umụ-azuun a no si, "Omēni erira k'o ri egbata okennyē le nwunye ẹ, o ka mma ni aluni we di-le-nwunye."

¹¹ Kanị Jesu no si we, "Ele ihian ile jenkọ d'a saeka nabanhan okuni, mmani ndi hun o wu nke we."

¹² O nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ehụ we ezuni oke kete w'a mule we; o nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ihian memē we erira; o nwon ndi si ni aluko we make ufiri Ali-eze elu-igwee. Onye hun jenkọ d'a saeka nabanhan okuni 'ya nabanhan a."

Jizosi A Gosi Umụ-ndu

(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ O nwe ndi weheni Jizosi umu-ndu keni o bu eka kwasị we, me ekpere, kanị umu-azuun a no jugbo ndi hu.

¹⁴ Kanị Jizosi no si, "Hatu ni umu-ndu ni we bia d'e kunrun m; egbondonle ni we, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke ndi no enina."

¹⁵ O no bu eka kwasị we, gha ebahun pu.

Okorobia Odafin Hu

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

16 Ya kẹ onyẹ ohu nọ bịa d'e kunrun Jizọsị, sị, “Onyẹ-nkuzi, elee ọrụn-ọma kẹ m sikọ d'a rụn nị m nwọnrin ndun itẹbite?”

17 Jizọsị nọ sị a, “Kị haịn i gi a jụ m oku ihien rị mma? Onyẹ ohu sọọ rị mma. I chọ n'ị banye ndun, dọnmẹ iwu ndi hụ rị ime Iwu.”

18 O nọ sị, “Elee ndi?”

Jizọsị nọ sị, “Egbule ọchụ; agherele; ezunle ohin; ebuokinle ihian ọnu;

19 gbaye nedi i le nne i; ihien ibe i ya sọọ i kẹ ihien enwen i dọn a sọọ i.”

20 Okorobia hụ nọ sị, “M hụ e dọnmẹ ihien ndini ile, kị hoduzi m jenkọ d'e m?”

21 Jizọsị nọ sị a, “I chọ n'izu oke, jenme, rechanrin ihien ile i nwon, y'e we eghe e ye ndi igbennye, gi e nwon akụ-le-uba ime elu-igwee, y'a bịa d'e sọnmẹ m.”

22 Ogen okorobia hụ gi nū ihienni, ndun nọ guu a, o nọ sukuru, pu, makele o nwon ihien oda-oda.

23 Jizọsị nọ sị umu-azun a, “M rị a gwa ọnu ezioku, o jenkọ d'a fu ọrụn ebe ọdafiñ jenkọ d'a nọ banye Ali-eze elu-igwee.

24 M rizi a gwa unu, o jenkọ d'a ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha oghere oloden kari ni ọdafiñ banye Ali-eze Osolobue.”

25 Ogen umu-azun a gi nū ihienni, o tukenme we enya, we nọ sị, “Onyẹ jenkọ d'a sazi nwan eka nwon nzuopuha?”

26 Kani Jizọsị e lee we enya, o nọ sị we, “Ebe ihian rị, o sako eka me, kani ebe Osolobue rị, o nwonni ihien we ghaleni a saeka e me.”

27 'Ya Pita nọ sị, “Lee e, enyi a laguo ihien ile to sọnmẹ i, kini kẹ enyi jenkọ nwan d'e nwonhen?”

28 Jizosị nọ sị wẹ, “M rị a gwa ọny ezioku, *ime ụwa ọhun lalani*, ọgẹ wẹ jenkọ d'e gi mēmẹ ihien ile nke ọhun, ọgẹ hụ Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi nọdị ukpo ẹ nwe ọgho, ụny ndi hụn sọnni m siko d'a nọdisonmẹ ukpo mmẹbuo, a kị ebọn mmẹbuo rị Izrelu.

29 Onye ọwule hụn o menị o giguọ ufiri m nato ụlo ndi o nwon mọbu umunẹ-ẹ-ikennyẹ mọbu umunẹ-ẹ-ikpoho mọbu nedi ẹ mọbu nne ẹ mọbu umu a mọbu ali o nwon, jenkọ d'e nwonhen wẹ ụzọ ọgun-isen, nwonhenzikwo ndun itebite.

30 Kani, ndi bu oda bu ụzọ jenkọ d'a kpari azuun, ndi kpa azuun e buru ụzọ.”

Isi Nke Ogun

Ihien Jesu Gi Ndi Run Orun Ime Ugbo Kuzi

1 “Makeni Ali-eze elu-igwee rị ke ebe onye ohu nọ pu ụz'utuntun d'e weri ndi orun hụn jenkọ d'a run ime ugbo-vaini a.

2 Ogen 'ya le wẹ gi kwerigbamaguu n'o jenkọ d'a ku wẹ egbo orun akpu-uhuohin wu dinariosi ohu, o nọ zi wẹ ban ime ugbo-vaini a d'a runma orun.”

3 “Ihien nọke okuloku itenei utuntun, o nọ puzi, hụn ndi ozo wuzo mmaka ime afia.

4 O nọ sị wẹ, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun, m jenkọ d'a ku unu ugwo ohunma.’ Wẹ nọ jenne.

5 O puzikwo okuloku mmẹbuo, ọgẹ hụ anwun gi a rị isi le okuloku eto efinnai, o nọ mezikwo ihien ohu ahun.”

6 “Ihiẹn rịkẹ ọkụlọkụ isẹn ẹnyasi, ọ nọ puzi, hụn ndi ọzọ turusonmeni; ọ nọ si we, ‘Ki haịn ọnu gi turu ebeni mmaka kete utuntun?’ ”

7 “We nọ si a, ‘Makeni o nwonni onye we enyi orun.’ O nọ si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun.’

8 O ru oge enyasi, onye hu nwon ugbo-vaini hu nọ si onye hụn e lepụ n'a ugbo-vaini hu enya, ‘Kpọ ndi orun hu ni ku we ugwo we, gha ndi ikpazuun kuma d'e ru ndi ibuzo.’

9 Oge ndi hu gha okulokụ isen enyasi runma gi bia, we nọ ku onye-onye ime we egbo-orun akp'ohin ohu-ohu.”

10 “Oge ndi ibuzo gi bia, we ro ni we jenko d'a kuarị we egbo-orun akp'ohin; kanị we nọ ku onye-onye ime we egbo-orun akp'ohin*.”

11 Oge we gi kugu we ugwo, we nọ denwinwinma ni onye hụn nwon orun,

12 si, ‘Ndi ikpazuunni run mgbahunme okulokụ ohu sọ, bu enyi nwen bu orunni isi kete utuntun, ma anwun, kalẹ y'a ku enyi lẹ we ahanmahan.’ ”

13 “Kanị ọ nọ shari onye ohu ime we, si a, ‘Di-enyi, a ri m e megbu i; ele egbo-orun akp'ohin ke me lẹ yu kwerigbama?’

14 Weri hụn wu nke i lama; mme cho ni m ye onyeni we we ikpazuun ke m don ye i.

15 Anikozide we m gi ihien m me ihien m cho ni m gi e me ra? Ra i ri e we iwe ni m ri a ha-eka?’ ”

16 “Ya wu, ndi kpa azuun jenko d'e bu uzọ, ndi bu uzọ a kpari azuun.”

* **Isi Nke Oğun:10** *Griki*: dinariosi

*Hun m'ẹ Mgbe Ẹtọ Jizọsị Ku Oku Onwun A
(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)*

17 Oğen Jizọsị gi jẹnko Jerusalem, ọ nọ wesi umu-azuun a nko ohu, si we,

18 “Lee n'ẹ, ẹnyi jẹnko Jerusalem; ẹnyi ru ebahun, we siko d'e re Nwa nke Ihian ye ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu. We jẹnko d'a ma a ikpe-onwun,

19 we ẹ ye ndi ali ndi ọzo ni we kpa a ye emu, fian a mkpinsin, kpogbu ẹ elu obe; kanị hun m'ẹ akp'ohin eto, Osolobue jẹnko d'e weli ẹ.”

*Ihien Nne Ohu Riọ Ni Umụ A
(Mak 10.35-45)*

20 'Ya nne Jemisi le Jonu, umu Zebedi, no wehe we d'e kunrun Jesu, ọ nọ gbu osekpụ ihun ẹ, riọ a n'o men'ẹ ohunma.

21 Jesu nọ si a, “K'i cho?” O nọ si a, “Ku ẹ ni onye ohu ime umu-m-ikennyẹ ebuoni jẹnko d'a nodi ali ẹka-ihien i, hun-ẹbo a nodi ali ẹka-ekpen i ime ali-eze i.”

22 Kanị Jizọsị nọ si, “Onu a marin ihien onu ri a riọ. Ni unu saeka ra ihien ri ime mkpu hun m jẹnko d'a ra?” We nọ si, “Enyi jẹnko d'a s'eka.”

23 O nọ si we, “Ezioku-ezioku, unu jẹnko d'a ra ihien ri ime mkpu m, kanị ele mme jẹnko d'e ku onye siko d'a nodi ali ẹka-nni m le ẹka-ekpen m; kama ndi hu Nedi m kwademe n'ẹ, we jẹnko d'a nodi a.”

24 Oğen umu-azuun iri hoduni gi nu ihieni umune ebuo hu me, we nọ bumeni umune ebuo hu olulu.

25 Kanị Jizọsị nọ kpozunhan we, si we, “Unu a maringho ni ebe ndi ali ndi ọzo ri ndi hun a kinị e

mẹ rịkẹ sị uwe nwon ndi we ri a ki, ndi-ndu we e me we a marin ni uwe ri a ki we.

²⁶ Ka emele ni erira. Onye owule cho n'o wuru oken ihian ime onu, 'ya wuru odibo unu;

²⁷ onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu, 'ya wuru igbon onu —

²⁸ noke ke Nwa nke Ihian don bia, ele ni we gba n'a odibo, kanj, n'o gba odibo, yezikwo ndun a, gi e gbahua ndi bu oda.”

*Jizosi A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo
(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)*

²⁹ Ogen Jesu le umu-azuun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe no sonme e.

³⁰ Ikennyẹ ebuo enya kpu ishi nodi ali mkpenren uzọ hu. Ogen we gi nu ni Jizosi ghafeko, we no yi oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi me ni enyi ebere!”

³¹ Igunrun hu no jugbo we, si we kpukin onu; kanj we no yikenmede oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me ni enyi ebere!”

³² Jizosi no kusị, kpo we, si, “Kini ke unu cho ni m me ni onu?”

³³ We no si a, “Di-nwonni-enyi, enyi cho ni enyi leghama uzọ.”

³⁴ Jizosi no me ni we omiken, metu we eka enya. Ozigbo hu, we no hunma uzọ; we no sonme e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

*Jizosi A Banhan Jerusalem Leke Onye-mmẹri
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)*

¹ Ogen we gi nokunmeme Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hun ri Befaji, Jizosi no zipu umu-azuun a ebuo,

² sị wẹ, “Banye ni ime obodoni me ekere hun ri unu ihun, onu jenko d'a hun Jaki we lime ebegu le nwa a nodiye ni n'e. Topu ni we wehe ni m.

³ Onye si unu ihien owule, si n'a hu, 'Nna cho we', o siko d'a si unu weri we ozigbo.”

⁴ Onwan me keni we mezu ihien onye-amuma ku, si,

⁵ “Gwa ndi obodo Zayonu, lee e, eze onu lala d'e kunrun unu, o welua enwen e ali: o ri enu Jaki, le elu nwa-jaki.”

⁶ Umụ-azuun a ebuo hu no jen, me ke Jizosi don zi we,

⁷ e wehe we Jaki hu le nwa-jaki hu, gi ewuru w'e yiye elu e gbama elu we, Jizosi no nyinrin we.

⁸ Imerinme ndi ri ime igunrun hu no gi ewuru we gbama uzo, ndi ozo a kpagiri agalaba osisi ndi risonme ebegu, gbama we uzo.

⁹ Igunrun hu ri a ihun le azuun hu e yi oro, a si, “Ojija-mma ya ri ni Nwa Defidi!

Onye hu gi efan Di-nwonna-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi!

Ojija-mma 'ya ri ni Osolobue Ebegu Kacharin elu ejen*.”

¹⁰ Ogen o gi banye Jerusalem, o rike si we kpasu obodo hu ile: We hu a ju, si, “Onye wu onwan?”

¹¹ Igunrun ahun no si, “Hunni wu onye-amuma hu w'a kpo Jizosi hun gha Nazareti ri Galili bia.”

* **Isi Nke Ohu-kwasị-ogụn:9** *Griki*: “...ime Elu-igwee kacharin elu e jen”. (Osolobue ke we gi ihieni e ku.)

Jizọsị E Si Ụlọ-nsọ

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jọn 2.13-22)

¹² Jizọsị nọ banye Ụlọ-nsọ, chụpụ ndị ile rị a zụ afia ime Ụlọ-nsọ, hukpume teburu ndị a gbahuto ego lẹ oche ndị hụn e re oluikuku.

¹³ Ọ nọ sị wẹ,
“Wẹ de ẹ ime Ẹkukwo-nsọ, sị,
‘Wẹ jenkọ d'a kpọ Ụlọ m ụlọ ekpere’,
kalẹ ọnụ e giguọ a hēnrin ebe ndị-ohin e zueri!”

¹⁴ Ndi ẹnya-ishi lẹ ndi-nguro nọ bịa d'e kunrun ẹ ime Ụlọ-nsọ, ọ nọ zụọ wẹ.

¹⁵ Kani ogen ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu gi hụn ihiẹn ndi a tū ẹnya ọ rị e mē, hūnzị kẹ ụmụ-ndu rị ime Ụlọ-nsọ rị e yi oro, a sị, “Hozana (ojja-mma) rị nị nwa Defidi!”, iwe nọ weme wẹ.

¹⁶ Wẹ nọ sị a, “I hụ a nū ihiẹn ụmụ-ndu ndini rị e ku?” Jizọsị nọ sị wẹ, “Egheẹ, m hụ a nū. Ụnụ e ke guntu ebehụ Ehubuo-nsọ nọ sị,
‘Y'a zunguo ụmụeka lẹ ndi rị a ra ẹran nị wẹ ja i mma zu oke.’”

¹⁷ Ọ nọ la wẹ tọ, gha ime obodo hụ pụ, si Bētani, d'a nọdị uchinchin hụ.

Jizọsị A Bu Osisi Figi Onu

(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Eki e fọn ụzọtuntun, ebe o kinkọ azuun Jerusalem, ẹgūn hụ a gūn a.

¹⁹ Ọ nọ hūn osisi figi ohu mkpenren ụzọ, ọ nọ jen ebe ọ rị; kani, ọ hūnni ihiẹn ọwule enu ẹ, mmani ehuhuo sọ. Ọ nọ sị a, “Amizile mkpuru jenrin ejen.” Osisi hū nọ kpọpụ-nkūn ozigbo.

²⁰ Ogen ụmụ-azuun gi hūn ihienni, ọ tūkenme wẹ ẹnya, wẹ nọ sị, “Nani kẹ osisi hū don kpọpụ-nkūn ozigbo?”

21 Jizọsị nọ sị wẹ, “M rị a gwa ụnụ ezioku, ọwụnị ọnụ e nwonghọ okukwe bụ ụnụ enwẹni obi-ẹbụọ, ụnụ jenkọ d'a saeka mekarị ihien wẹ me osisi figi hụ; ẹlẹde ọhun sụọ, ọsụon'a nị ọnụ sị uguni, 'Jen d'a tū enwẹn i ye ime ohimin,' o jenkọ d'e me.

22 Ihien ụnụ gi okukwe me ekpere riọ, ọnụ jenkọ d'e nwonhẹn e.”

A Ju Wẹ Jizọsị Kẹ Onyẹ Zi E

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

23 Ogen o gi banye Ulo-nsọ, ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-isi nọ bia d'e kunrun ẹ ebe o rị a kuzi, sị a, “Elee ikẹn k'i gi e me ihien ndini, onyẹ ye i ikenni?”

24 Jizọsị nọ za wẹ, sị, “Mme le enwẹn m jenkọ d'a ju ụnụ akpu otaa ohu, ụnụ za m'a, a gwa m ọnụ ikẹn m gi e me ihien ndini.”

25 “Mirin-Chuku Jonu me, elebe k'ọ gha bia: ọ gha elu-igwee bia ra ọ gha ẹka ihian bia?”

Wẹ nọ tugbame iroro, sị, “Enyi sị, ‘Ọ gha elu-igwee bia,’ o siko d'a sị, ‘Kị haịn nwan ụnụ gileni gi oku ẹ don?’

26 Kani egun igunrunni aniko enyi sị, ‘Ọ gha ẹka ihian bia,’ makeni ihian ile weri ẹ nị Jonu wu onyẹ-amuma.”

27 “Ya wẹ nọ za Jizọsị, sị, “Enyi amarin.” O nọ sị wẹ, “Mme nwẹn a gwako ụnụ ikẹn m gi e me ihien ndini.”

Jesu E Gi Umunẹ Ebuọ Kuzi Imẹ-ihien Chuku Ku

28 “Kini kẹ ọnụ ro nwan? Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ẹbuọ; o jen d'e kunrun nke ibuzọ, sị a, ‘Nwa m, jen d'a run ọrun ime ugbo vaini tanni.’

29 O nọ sị, ‘Ejenko m.’ Kani, omegu, ọ nọ gbehuto obi ẹ, jenne.

³⁰ 'Ya nēdi ẹ nọ jẹn d'e kunrun hūn-ẹbọ, gwazị a ihien ohu ahun. O nọ si, 'Baba, m sikọ d'e jẹn.' Kani o jenni.

³¹ Onyẹ ime wẹ mẹ ihien nēdi ẹ chọ?" Wẹ nọ si, "Nke ibuzọ." Jizosị nọ si wẹ, "M rị a gwa unu ezioku, ndi a na Ugwo-isi wẹ gi njo wẹ marin lẹ ndi igbaraja hu e buni unu uzọ a banye Ali-eze Osolobue.

³² Makeni Jonu bia d'e kunrun onu, a ghosi unu ezigbo uzọ ahun Osolobue chọ, kani, unu egini oku ẹ don. Kani ndi a na ugwo-isi wẹ gi njo wẹ marin lẹ ndi igbaraja gi ẹ don; oge onu gide hun ihien ri e meni unu egiden'ẹ cheghari, kweri ihien o ku."

*Ilu Jesu Gi Ndi Wẹ Ye Ugbo Run Ta
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)*

³³ "Nu ni ilu ozọ: O nwon onyẹ ohu nwon ali, o nọ kun a vaini, kenhunme ẹ ugba, gu olu ebe w'a nọ a pinpuha manya-vaini ye ime ugbo hu, tunzikwo ulo-nche ye ẹ, bu ẹ che ẹka ndi sikọ d'a gha a run a e-gbu-e-ke. O nọ si ali ozọ.

³⁴ Oge vaini e rume, o nọ zi ndi idibo ẹ jenni ndi hu ri a run ugbo hu d'a nahan wẹ ihien vaini a mi.

³⁵ Ndi hu ri a runn'a nọ kwondon ndi-idibo ẹ, gbu onyẹ ohu ili, gbu onyẹ ohu ozun, mazi onyẹ ohu omuma.

³⁶ 'Ya o nọ zizenzi ndi-idibo ẹ ozọ bu oda kari ndi ibuzọ. E mẹ wẹ wẹ ihien wẹ mẹ ndi ibuzọ.

³⁷ Omeguu, o nọ zijen nwa a, si, 'Wẹ sikọ d'a gbaye nwa m.'

³⁸ Kani, oge ndi hu ri a run ugbo-vaini hu gi hun nwa a, wẹ nọ si ibe wẹ, 'Onyeni wu hun jenko

d'e nwọnrin ebeni omeguu; ni enyi gbupun'a nwan weri ihien e!

³⁹ 'Ya we no weri e, chupu a ime ugbo-vaini hu, gbu e.'

⁴⁰ "Onye nwon ugbo-vaini hu bia nwan, k'o siko d'e me ndi hu ri a run ugbo hu?"

⁴¹ We no za, si, "O jenko d'e gbu ndi-eti hu, gbu we la iwi, we ugbo-vaini hu ye ndi ozo hun jenko d'a runn'a, e yesonme e ihien-ugbo e ogen ihien-ugbo."

⁴² Jizosi no si we, "Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsọ ku? Ekukwo-nsọ si,

'Omuma hu ndi a tun ulọ ju,
a wuruole hun gi ulọ;

Di-nwonni-enyi 'ya me ihienni,
o tuka enyi enya!'

⁴³ 'Ya wu, m ri nwan a gwa unu ni we jenko d'a narin onu Ali-eze Osolobue, we e ye ndi ali hu hun jenko d'a mi mkpuru a.

⁴⁴ Onye owule danye elu omumanị jenko d'e tikpochanrin, kani o jenko d'e gwerinrien onye owule o dankwasị!"

⁴⁵ Ogen ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, we no marin ni uwe k'o ri e ku.

⁴⁶ We te cho ni we nwunrun a, kale egun igunrun ri ebahun a nini we, make ni we weri e noke onye-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

*Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi
(Luk 14.15-24)*

¹ Jizosi no tazi ni we ilu, si,

2 “Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu no kpo ni nwa a oriri-agbamehuhuo.

3 O no zi ndi-idibo e d'a kpo ndi we kpo oriri-agbamekukwo hu, kani abiani we.

4 O no zizi ndi idibo ozo, si, ‘Gwa ni ndi hu we kpo oriri, si, “Lee ne, a kwademegu m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zunto. A kwademegu m ihien ile; bia ni oriri-agbamehuhuo hu.” ’ ”

5 “Kani egini we don, onye-onye no jenne ebe o jenko: onye ohu e jenne ugbo e, onye ozo e jenne afia a,

6 ndi ozo no nwunrun ndi idibo e, gbe ifenren ye we ihun, gbu we.

7 Eze hu no bume olulu; o no zijen ndi-agma a, we no gbupu ndi ogbu-ochu hu, dunchanrin obodo we okun.

8 O no si ndi idibo e, ‘A kwademegu we oriri-agbamekukwo hu, kani ndi we kpo d'e ri e efuruni ndi we siko d'a kpo.

9 Jensonme ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d'a kpo ke we han unu hun; si ni we bia oriri.’

10 Ndi idibo hu no jensonme ogbara-ogbe ichen-ichen d'e wehe ndi ile we hun, ke ndi-oma ke ndi-eje, nke wu ni ndi-obia e junchanrin ebahun we ri e me mmemme.”

11 “Kani, ogen eze hu gi bia n'o hun ndi obia, o no hun onye ohu yileni ewuru we gi e jen agbamehuhuo.

12 O no si a, ‘Di-enyi; nani k'i don banhan ebeni bu y'e yi ewuru we gi e jen agbamehuhuo?’ O shiarini ihien owule.

13 Eze nọ sị ndị hụ e jenn'e ozi, 'Kẹnme n'e ụkụ le ẹka, tū a ye ishi hụ rị ezi, ebe ihian jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze.'

14 Makeni ndi we kpọ bu oda, kanị ndi we hori ebuni oda."

*Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)*

15 Ndi Itu-Farisi nọ jẹn d'a tū iroro ni we marin ke we a don gi ihien we le Jizosi k'e ku nwundon e.

16 We nọ zijen umu-azuun we le ndi itu Herodu d'a ju a utaanị: "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni i ri a kuzi uzọ Osolobue k'o furu, ni egun ihian ara tu i, y'a ra gbeyeni ihian.

17 Gwa enyi nwan ihien i ro: O furugho ni enyi ku eze-kanị wu Siza ugwo-isi ra o furuni?"

18 Kanị Jizosi a maringho ni we ju utaanị makeni izize e ri e ze we. O nọ sị, "Kị haịn unu gi a nwan m, onu ndi ihunnai.

19 Ghosidele ni m eghe we gi a ku ugwo-isi hu." We nọ wehen'e akpuru ego dinariosi ohu.

20 Jizosi nọ sị we, "Isi onye le efan onye wu ndini?"

21 We nọ sị, "Nke Siza ro." 'Ya o nọ sị we, "We ni nwan ihien Siza ye Siza, unu e we nke Osolobue ye Osolobue."

22 Ogen we gi nu a, o tukenme we enya, we nọ na a to, pu.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

23 Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni a ra lihi: we nọ ju a utaa,

24 sị, “Onye-nkuzi, Mozizi sị nị ‘Omeni okennyẹ nwunhụn bu ọ mụnị nwa, nwene e 'ya luma okpoho hụ di e nwun, keni ọ mudon ni nwene e nwunni nwa.’

25 Ikennyẹ ẹsa wu umune te ri ime enyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, o no nwunhụn bu ọ muni nwa, o no la nwunye e to, nwene e hun e sonn'e no luma a.

26 Erirazikwo ke nke ebuo ahun me, le nke eto, d'e ru hun me we esa, we ile a nwunhunchanrin.

27 Omeguu, okpoho hụ no nwunhụn.

28 'Ya wu, ogen ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k'o jenkọ nwan d'a wu ime mmadu esa hu, ebe o me ni we ile lugbari a?”

29 Kanị Jizosi no za we, si, “Unu e fieguo uzo makeni unu a marin Ehuhuo-nsọ, onu amarin ke iken Osolobue han.

30 Ogen ndi nwunni siko d'e gi gha onwun lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenkọ d'a no ke ndi mmọn-ozị.

31 O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuhuo-nsọ?

32 O si, ‘Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki le Osolobue Jekopu.’ Osolobue ele Osolobue ndi nwunni, kanị nke ndi ri ndun.”

33 Ogen igunrun hu gi nu nkuzi e, o tikenme we enya.

Iwu Kacharinini

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

34 Ogen ndi Itu-Farisi gi nu ni Jesu e kpukinguo ndi Itu-Sadusi onu, we no zu, buru e,

35 onye ohu ime we wu okaa-Iwu no gi otaa shin'e onyan, si

36 “Onye-nkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozizi?”

37 O no si a, “ ‘Gi obi i ile, enwen* i ile le uche i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.’ ”

38 Onwan wu iwu kachanrinni le nke ibuzo.

39 Nke ebuo nozi ke nke ibuzoni, o si, ‘Ihien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’

40 Iwu ebuoni gi Iwu Mozizi ile le ihien ile ndiamuma ku.”

*Ajuju Banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)*

41 Ogen ndi hu ime ndi Itu-Farisi gi nogbame, Jizosi no ju we utaa,

42 si, “Kini ke unu ro banyeni Kraisti? Nwa onye k'o wu?” We no si a, “Nwa Defidi.”

43 O no si we, “Nani ke Mmon-nso don nwan me Defidi kpo a ‘Di-nwonni-m’ ebeku Ehuhuo-nso no si,

44 ‘Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m;

ndi ali aka-nni m,

d'e ru mgbe m buguu ndi ineren i

che okpuru ukwu i?’ ”

45 “O me nwan ni Defidi kpo a ‘Di-nwonni-m’, eghani k'o don wuru nwa Defidi?”

46 O nwonni onye saaka za ihien owule. O nwonzini onye egun ni ju a utaa ozo gha uhuhin hu jenne.

Isi Nke Eto-kwasi-ogun

*Jizosi Si We Kpachanpukwo Enya Ebe Ndi-nkuzi
Iwu Le Ndi Itu-Farisi Ri*

(Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

* **Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun:**37 ume-ndun

1 'Ya Jizọsị nọ sị igunrun hụ lẹ ụmụ-azụụn a,

2 “Ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọdi alị elu Ocho-Mozizi—*ya wu, uwẹ wu ndi a kuzi Iwu Mozizi*;

3 e mę ni nwan ihien ọwụlẹ wẹ gwa ụnụ, e gi n'ẹ dọn; kalẹ, esonkwọlẹ ni wẹ mę ihien wẹ rị e mę. Makeni, w'a kuzi, bu w'a ra mę ihien wẹ rị a kuzi.

4 W'e kęnmę ibu nyinni, hụn a fụ ọrụn obubu e che ihian isi-uvun, kanị wẹ lẹ enwen wẹ ara tnpudę mkpịnsin-ẹka ohu nị wẹ bu ụdi ibu hụ.

5 Wẹ e mę ihien ile w'e mę keni ihian ile hụn wẹ: wẹ gha e męmę mkpọ Filatri ahun ihian ilee deye ihien rị Ẹkukwọ-nsọ e kęnmęye ezimezi ihun, e męmę wẹ nke wẹ n'o hi-ogbe. Wẹ gha e męmę Taselụ ahun ihian ile a kwaye ẹkwa ekpere, e męmęzi wẹ nke wẹ n'o sue, keni ihian hụn wẹ.

6 O sụọ wẹ nị w'a nọdi isi-ochе wẹ gha e ri oriri; a sụọ wẹ ni w'e ye wẹ ochе pụ-ichen ime ụlọ-ofufe,

7 nị w'e kele wẹ ekele pụ-ichen ime afia ebe ihian rị, nị w'a kpọ wẹ 'Onyẹ-nkuzi.'

8 Ka anile ni ihian kpọ ọnụ 'Onyẹ-nkuzi,' makele Onyẹ-nkuzi ohu sụọ ke ụnụ nwọn, umunę ke ụnụ ile wu.

9 Akpọkwọlẹ ni onyẹ ọwụlẹ rị elu-ụwanị 'Nedi ẹnyi,' makeni Nedi ohu sụọ ke ụnụ nwọn, elu-igwee k'ọ rị.

10 Anikwọlẹ nị ihian kpọ ụnụ 'Nna' makeni Nna ohu sụọ ke ụnụ nwọn—Kraistị sụọ wu Nna ụnụ.

11 Onyẹ kachanrinni ime ọnụ, k'a wuru odibo ụnụ.

12 Onyẹ ọwụlẹ busi enwen ẹ elu, wẹ sikọ d'e wetu ẹ alị; kanị onyẹ ọwụlẹ welua enwen ẹ alị, wẹ jenko d'e wesi ẹ enu.”

*Jizọsì A Ban Mban Makẹ Obibi Ihunnai Wẹ
(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)*

13 “Kani nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Make ni onu a kpokin uzọ Ali-eze elu-igwee: unu a banyeko, onu eyeko ndi cho ni we banye efe banye.

14 Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpukin e. 'Ya wu, onu jenko d'a narin afunfun kani.

15 Nsongbu ri ni unu, ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Make ni onu e jensonme ali ichen-ichen, e fetude ohimin, a cho ke unu a don nwehende onye ohu hun siko d'e kweri femẹ ofufe onu, kani onye gbhuto nwan sonme unu—unu e me e wuru nwa okun-mmom ri ke unu, wukaride unu.”

16 “Nsongbu ri ni onu ndi enya-ishi ri e duni, a si, ‘Omeni ihian kun Ulo-nsọ, o nwonni ihien o wu; kani, o kun goru ri ime Ulo-nsọ, o jenko d'e mezuriri ihien o kun n'e.’

17 Unu ndi nzuzu enya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ulo-nsọ hun me goru hu ri nsọ?

18 Onu a si ni ‘Omeni ihian kun ebe we no a चु-ẹjan, o nwonni ihien o wu, kani o kun oyiye ri elu e, iwu gi e, o siko d'e mezuriri ihien o kun n'e.’

19 Unu ndi enya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe we n'a चु-ẹjan hun me oyiye hu ri nsọ?

20 Onye kun ebe we n'a चु-ẹjan e kunguọ ebe we n'a चु-ẹjan le oyiye ile ri elu e.

21 Onye kun Ulo-nsọ kun Ulo-nsọ le Osolobue hun bi ime e.

22 Onyẹ kun elu-igwee kun ukpo Osolobue ọ ọnyẹ hụ a ọdị alì elu ukpo hụ.”

23 “Nsongbu rì nì ụnụ ndì-nkuzi Iwu ọ ọndì Itu-Farisi, ndì ihunnai! Ụnụ a kusunmede ụzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e me ofe a sụọ—ke arabasi-minti ke dilu ke kumini—bu ụnụ a natoguo ihien ndi hu ka mkpa ime Iwu—rike iye onyẹ owule ihien run'e ọ omiken ọ okukwe. O te furu ni ụnụ e me ihien ndini ka mkpa, bu ele hun ụnụ e gi latọ ndi ozo.

24 Ndi enya-ishi rì e du ndi ozo! Ụnụ e shenpu nzinzi rì ime manya, kani ụnụ e luepu kamelu, anyinnyan-mkpukpuke higbu enwen e ogbe!”

25 “Nsongbu rì nì ọnụ ndì-nkuzi Iwu ọ ọndì Itu-Farisi, ndì ihunnai! Makeni unu a chanchan azuun mkpu ọ afere, kale ihien we gi enya-uku nwehen ọ ime ihien gunni unu ya jun ime we.

26 Onyẹ Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzọ chanchan ime mkpu ọ ime afere, keni azuun we hun uzọ nwunchan.”

27 “Nsongbu rì nì ụnụ ndì-nkuzi Iwu ọ ọndì Itu-Farisi, ndì ihunnai! Onu no ke ili we gi ihien ochan tekwame, hun magbu enwen e mma azuun a, kani ihien jun ime we wu okpukpu ndi nwunni ọ ihien ile runi.

28 Erira ke unu rizikwo: enya ihian, onu rì ke ndi e me ihien Osolobue cho, kani ihunnai ọ njo jun ime unu.”

*Jizosi E Ku Oku Ikpe-omuma Lalani Ni We
(Luk 11.47-51)*

29 “Nsongbu rì nì ụnụ ndì-nkuzi Iwu ọ ọndì Itu-Farisi, ndì ihunnai! Ụnụ a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihien we tun we gi a nyanhan ndi me ihien Osolobue cho mma;

³⁰ a sị, ‘Omēni ẹn̄yị rị a oḡen ndị n̄dị ẹn̄yị w̄e kanị, ẹn̄yị e ke s̄on w̄e gbu ndị-am̄uma!’

³¹ Ẹrịra k̄e ụn̄u gi a sh̄iagbu enw̄en ụn̄u ẹrị n̄i ụn̄u wu ụm̄u ndị gbu ndị-am̄uma!

³² M̄ezuchanr̄in n̄i nwan ih̄ien ndị n̄dị ọn̄u kanị bidon!

³³ Agw̄o k̄e ụn̄u wu! Igunrun ẹj̄u-alì! Nanị k̄e ụn̄u j̄enk̄o d'e gi wanah̄in ikpe-om̄uma l̄e afunfun ọk̄un-mm̄on?

³⁴ Lee n'ẹ nwan, m j̄enk̄o d'e zih̄eni ọn̄u ndi-am̄uma, ndi mar̄in ih̄ien l̄e ndi-nkuzi. Ụn̄u j̄enk̄o d'e gbu ndi h̄u ime w̄e, kp̄ogbu ndi h̄u ime w̄e, f̄ian ndi h̄u ime w̄e mkp̄ins̄in ime ụl̄o-ofufe ụn̄u, a ch̄u w̄e, e kpokpo w̄e, gha obodo d'e ru obodo,

³⁵ k̄eni ẹdeke ndi ezi-omume ile w̄e gbu elu-ṽwa h̄un ụz̄o rị ọn̄u isi—gha ẹdeke Ebelu onȳe ezi-omume d'e ru ẹdeke Z̄ekaraya nwa Barakaya, h̄un ụn̄u gbuto ime Ụl̄o-nso—ẹgbata Ebeh̄u-r̄i-nso l̄e Ukpo w'a n̄od̄i a ch̄u ẹjan.

³⁶ M rị a gwa ụn̄u ezioku, agb̄on̄i j̄enk̄o d'e gi isi buru ih̄ien ndin̄i ile.”

*K̄e Obodo Jerusalem R̄ihan Jesu Obi
(Luk 13.34-35)*

³⁷ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo h̄un e gbu ndi-am̄uma, a magbu ndi w̄e zih̄en'ẹ om̄uma! Mgbe ole-l̄e-ole k̄e m chopu n̄i m k̄igbama ụm̄u i k̄e nneku-oh̄uh̄u don a k̄igbama ụm̄u a e ye okpuru nku ẹ, bu y'a nin̄i m!

³⁸ Lee ẹ, a la w̄e ụl̄o i t̄o okpokoro!

³⁹ M rị a gwa i n̄i y'a h̄unk̄oz̄i m d'e ru oḡen i sik̄o d'a sị, ‘Onȳe h̄u gi ẹfan Di-nw̄onni-ẹn̄yị a b̄ia wu onȳe w̄e ḡoz̄i agozi.’ ”

Isi Nke Ẹnọ-kwasị-ọgụn

*Jizọsị E Ku Ẹ Nị Wẹ Jẹnkọ D'e Tikpo Ụlọ-nsọ
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)*

¹ Jizọsị nọ gha Ụlọ-nsọ pụ; ebe ọ pụkọ, ụmụ-azụun a nọ bịa d'e kunrun ẹ, a ghọsịsonmẹ ẹ ụlọ rị ichen-ichen rị Ụlọ-nsọ.

² Kanị Jizọsị nọ sị wẹ, “Ọnụ a hụnguo ihien ndini wẹ, ẹlẹ 'ya? M rị a gwa unu ezioku, o nwonni ogbe-omuma ohu hun jenkọ d'a hodụ enu ibe wẹ; wẹ jenkọ d'e nutuchanrin wẹ ile ye alị.”

*Nsogbu Lẹ Ukpokpo Lalani
(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)*

³ Ogen Jizọsị gi nọdị alị elu Ugu Olivu, ụmụ-azụun a nọ bịa d'e kunrun ẹ ebe 'ya sọ nọdị, wẹ nọ sị, “Gwa ẹnị, elee ogen kẹ ihien ndini jenkọ d'e mẹ? Kini jenkọ d'a wu ahima obibia i lẹ nke ogugu-ogen?”

⁴ Jizọsị nọ za wẹ, sị, “Kpachanpu nị ẹnya make w'e dufie ọnụ,

⁵ makeni ndi bu ọda jenkọ d'e gi ẹfan m bịa, sị, ‘Mmẹ wu Kraịstị.’ Wẹ siko d'e gi ẹ dufie ndi bu ọda.

⁶ Ọnụ jenkọ d'a nusunmẹ ukwere agha ndi wẹ rị a lụ, nusunmẹ nị agha jenkọ d'a rị—kanị, anilẹ ni egun tu unu, makeni ihien ndini jenkọ d'e mẹ bu ogugu-ogen e ke ru.

⁷ Makeni alị siko d'a lusun alị; alị-eze a lusun alị-eze, unwun lẹ alị-omahihie jenkọ d'a rị ebe rị ichen-ichen.

⁸ Ihien ndini ile rikẹ ebe ime nọhụ mēmẹ okpoho.

⁹ Ogen hụ, wẹ jenkọ d'e we unu ye wẹ nị wẹ ye ọnụ afunfun, wẹ siko d'e gbu ọnụ; ize unu jenkọ d'a ban ndi alị ile rị ichen-ichen make ufiri ẹfan m.

10 Ndi bu ọda jenkọ d'a danpụ ime okukwe, e re ibe wẹ, e ze ize ibe wẹ.

11 Ndi amụma-ntụ ndi bu ọda jenkọ d'a pụha, dufie ndi bu ọda.

12 Ufiri ni njo jenkọ d'a barahị, ihien-ọsusuọ ndi bu ọda nwẹ jenkọ d'a jụu oyi.

13 Kanị onyẹ hun din ndidi d'e ru njendeme jenkọ d'e nwọn nzuọpụha.

14 Wẹ jenkọ d'e zi ozioma banyeni Alị-eze ghagbari elu-ụwa ile ke n'ọ wuru ọsheri ye ndi alị ile ri ichen-ichen; ogen hu ke ọgugu-ogen e gi ru.”

*Arụ Hụ Hun E Buhe Ntikpo
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)*

15 “Ya wu, ogen onu jenkọ d'e gi hun aru hụ hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nsọ, nọke ke onyẹ-amụma wu Danelu don ku (onyẹ ri a gunni 'ya ghoha),

16 ndi ri Judia wẹ gbasikwo elu ugu ndi risonme ebenu;

17 onyẹ hun ri elu ulo y'a gha ebenu gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule;

18 onyẹ hun ri ugbo, y'e kinkwole ulo n'o jenkọ d'e weri ewuru o yiye elu e.

19 Euu, o jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogen hu!

20 Mekwo ni ekpere amangbe oso unu a wu ogen oyi mobu Uhuohin Izu-iken.

21 Makeni oken nsongbu jenkọ d'a ri, udi hun rituleni kete uwa e bidonle d'e ru tanni: o ke ritu bu o rikozị.

22 Omēni ebeluani wẹ ogeṅ hu, o nwonni onye siko d'a wanahinni; kale, wẹ siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belua ogeṅ nsongbu ahun.

23 Onye si onu, 'Lee e, Kraisti ri ebeni!' Mọbu 'Lee e ebenu,' ekwerikwole ni.

24 Make ni ndi kpo enwen wẹ Kraisti jenko d'a fuha, wẹ le ndi amuma-ntu, runsonme ihien-ahima hi-ogbe le oken orun-atumanya, keni wẹ dufie ihian, dufiede ndi Osolobue hori owuni o te k'a ni wẹ me.

25 Gon ni ntin! A gwatogwokwo m onu ihienni o gini d'e me.

26 'Ya wu, wẹ si unu, 'Lee e, o ri ime atu', ejenkwole ni; wẹ si, 'Lee e, o ri ime mmughe', ekwerikwole ni.

27 Make ni, rike ke amuma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—ke ndi ri owuwa-anya-anwun ke ndi ri ndidan anya-anwun—erira ke obibia Nwa nke Ihian jenko d'a ri.

28 Ebe owule ozun ri, ebahun ke udele siko d'a gbakikome.”

*Obibia Nwa Nke Ihian
(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)*

29 “Hun nsongbu ogeṅ hu gi ghafeguhu, anya-anwun jenko d'a gba ishi, ifon etikozi; kokishia jenko d'a ri a gha elu-igwere a dantusonme, iken ndi ri elu-igwere jenko d'e mehunme.

30 Ogeṅ hu ke ahima Nwa nke Ihian jenko d'e gi puha igwere. Ndi ali ile ri uwa jenko d'a kwan ekwan ogeṅ w'e gi hun a. Wẹ k'a hun Nwa nke Ihian k'o ri elu orukpu elu-igwee hun o gi lala, k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala.

31 O siko d'e gi oken opi hannị zipu ndị mmọn-ozị ẹ jẹn d'e wegbama ndị nke Osolobue rị ebe ọwule—ebe ile elu-igwere ru.”

Ihiẹn Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

32 “Gi ni osisi figi mụnrụn ihienni: Hụn agalaba a gihụ forịma, y'a marin nị udu-mirin e d'e bidon.

33 Ẹrịrazikwo, oge ọnu e gi hụn ihiẹn ndịni ile, ọnu a marin nị oge hụ e ruguo, eghee, o ruguo ọnumuzo.

34 M rị a gwa unu ezioku, ndị rị ogeenni a guchanrịnkọ ihiẹn ndịni kebe mezu.

35 Elu-igwee le ụwa jenkọ d'a ghafe, kanị oku m aghafekọ.”

O Nwonnị Onye Marin Uhuohin Hu Mọbu Oge Hu
(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)

36 “O me nke uhuohin o jenkọ d'a wu mọbu oge o k'a wu uhuohin hu, o nwonni onye marinni—ke ndị mmọn-ozị rị elu-igwee ke Nwa; kanị Chuku-Nedi sọ marin.

37 Obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a no ke ihiẹn me oge Nua.

38 O k'a rị k'ọ rị oge hụ nị oken-mirin hụ d'a bia: we rị e ri, a ra; a lu di le nwunye, e we umu we e ye di a luru—d'e ru uhuohin Nua banye ime ugbo-mirin hu,

39 amarin we ihiẹn rị e meni d'e ru ni oken ide-mirin hụ a bia, gbupu we ile. Ẹrịra ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a rị.

40 Oge hụ, ikennyẹ ebuo jenkọ d'a rị ime ugbo a rụn ọrụn, e weri we onye ohu na onye ohu to;

41 ikpoho ẹbụọ k'a gha a kwọ ihien, e weri wẹ ohu la ohu to.

42 'Ya wu, munrun ni nwan ẹnya make ni ọnu amarin uhuhin Di-nwonn-ọnu lala!

43 Kani, marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo marin oghen ohin gi lala iwe e ime abali, nke o nodi che nche, o ke ni a gbukpo ulo a banhan.”

44 “Ya wu, unu le enwen ọnu siko d'a kwademeziko, makele mme wu Nwa nke Ihian lala oghen ọnu tuleni ẹnya.”

*Odibo Furu Wẹ Gi E Dọn Ẹnya Ra Hun Furu ni?
(Luk 12.41-48)*

45 “Onye wu nwan odibo hu furu ni wẹ gi e d'ẹnya, odibo ahun marin ihien, hun nna a si lefu ezi-le-ulo a ẹnya, n'o ye wẹ ihien-oriri oghen furuni?

46 O jenkọ d'a ri ni odibo hu mma ọwuni nna a a lua, hun a n'o hu e me ihien ndi hu —

47 m ri a gwa unu ezioku, o siko d'e bu ihien e ile che odibo hu eka lepu ẹnya.

48 Kani, omeni eje-odibo hu a si enwen e, 'Nna m e biekezi d'a lua,'

49 o gbume ndi-idibo ibe e ili, e ri, a ra, 'ya le ndi-manya,

50 nna a jenkọ d'a lua uhuhin o tuleni ẹnya a le oghen o marinleni.

51 o jenkọ d'a jakika a, bu e che ebe ndi ihunnai ri, ebahun ihian jenkọ d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.”

Isi Nke Ise-n-kwasị-ọgụn

Ihien Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

¹ “Ogẹn hụ, ihien jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a nọ kẹ ebe igbagba iri nọ weri ukpe we jeme d'a nabanhan okennyẹ jenkọ d'a gba ekukwo.

² Mmadu isen ime we wu ndi marin ihien, mmadu isen wu ndi nzuzu.

³ Makeni, ogẹn ndi nzuzu hụ gi buru ukpe we, ewerini we mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe we,

⁴ kanị ndi hụ marin ihien gi ihien weri mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe.

⁵ Okennyẹ hụ ri a gba ekukwo abianị egwa, uran nọ tuma we ile, we nọ ranhin.

⁶ Kanị, o ru ime abali, oro nọ pu, si, 'Lee n'e-o, okennyẹ jenkọ d'a gba ehuhuo a biaguo-o! Bịa ni d'e kunrun e!'

⁷ 'Ya igbagba ndi hụ ile nọ lihi, fisi ukpe we elu.

⁸ Ndi nzuzu hụ nọ si ndi hụ marin ihien, 'Yebeye ni enyi mirin-ukpe onu, ni ukpe enyi ri e tinyun.'

⁹ Kanị, ndi hụ marin ihien nọ si, 'Mba! O zuko enyi le onu; o ka mma ni unu jemburu ndi hun e ren'e d'e nonrin nke onu.'

¹⁰ Ogẹn we gi jemequu d'e nonrin mirin-ukpe; okennyẹ hun jenkọ d'a gba ehuhuo nọ banhan; ndi hụ kwademeni nọ son e banye ime ebegu we k'a nọ ri oriri agbamekukwo, we nọ gunma uzọ.

¹¹ Omequu, igbagba ndi ozọ hụ nọ biazikwo, si, 'Di-okpa! Di-okpa! Kpọpu uzọ ni enyi banhan!'

¹² Kanị o nọ si, 'M ri a gwa unu ezioku, a marin m ndi onu wu.' ”

¹³ Jizosi a taguu iluni, o nọ si we, “Che ni nwan nche, makeni onu amarin uhuhoin mobu ogẹn o siko d'a wu.”

Ihiẹn Jesu Gi Idibo Eto Kuzi

(Luk 19.11-27)

¹⁴ “Thiẹn jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a rị ke ebe okennyẹ ohu nọ jenkọ ali-ihian, ọ nọ kpọ ndi idibo ẹ, we ihien o nwon che we ẹka.

¹⁵ O ye onye ohu egbo jun ẹkpa isen, ye hun-ẹbo egbo jun ẹkpa ẹbuo, ye hun me we eto egbo jun ẹkpa ohu—onye-onye ke iken ẹ han. 'Ya ọ nọ jenme.

¹⁶ Onye o ye hun jun ẹkpa isen nọ jenme ozigbo, gi ẹ zuma afia, ọ nọ nwonhenzi egbo jun ẹkpa isen che n'ẹ.

¹⁷ Eriira ke onye o ye hun jun ẹkpa ẹbuo don gi ẹ nwonhen ẹkpa ẹbuo che n'e.

¹⁸ Kani onye o ye hun jun ẹkpa ohu nọ jenme, gu ali, zueme egbo nna a ye ẹ.

¹⁹ O tebe, nna we nọ lua; ọ nọ bia ni we gbako.

²⁰ Onye hu o ye hun jun ẹkpa isen nọ bia, wehezi egbo jun ẹkpa isen chen'ẹ. O nọ si, 'Nna-enyi, egbo jun ẹkpa isen k'i ye m; lee ẹ, e nwonhenguozị m egbo jun ẹkpa isen che n'ẹ.'

²¹ Nna a nọ si, 'Y'e meyeke, odibo oma, hun we gi e d'anya! Y'a ghosigho n'i furu ni we gi i d'anya ime ihien me ntin, m jenkọ d'e tume i n'i lepụ ihien bu oda ẹnya. Bia d'e son m ghoghọ.'

²² Onye hu o ye egbo jun ẹkpa ẹbuo nọ biazikwo, si, 'Nna-enyi, egbo jun ẹkpa ẹbuo k'i ye m, lee ẹ, e nwonhenole m egbo jun ẹkpa ẹbuo che n'ẹ.'

²³ Nna a nọ si a, 'Y'e meyeke, odibo oma we gi e d'anya; y'a ghosigho n'i furu ni we gi i don ẹnya ebe ihien me ẹkerẹ rị, m jenkọ d'e ye i ihien bu oda n'i lepụ ẹnya. Bia d'e son m ghoghọ.'

²⁴ Onye hu o ye ẹkpa egbo ohu nọ biazikwo, si, 'Nna-enyi, a maringho m ni obi i e zeke, ni y'a ghorị

ihien i kunleni, e ri ihien i runleni.

²⁵ Egun ri a tu m, ya m no jen d'e zueme egho i ye ime ali; lee e, weri ihien i.'

²⁶ Kanị nna a no shiari a, si, 'Eje-odibo! Odibo lagbu enwen e nzunzun! Y'a maringho ni m'a ghorị ihien m kunleni, e kpoinrin ihien m ghotoleni, ele iya?

²⁷ Nke y'e bu nwan egho m cheni m ime ulo-egho*, m lua, keni m weri hun wu nke m le omuninwa ri n'a.

²⁸ Napu n'a nwan egho hu jun ekpa ohu, w'e ye onye hu nwon hun jun ekpa iri.

²⁹ Makeni onye gi ihien hu we ye e run orun, e yeche ni w'e keni o nwoncheni. Kanị onye gileni ihien we ye e run orun, a napu w'a ke ekere hun o nwon.

³⁰ Tu ni nwan odibo eti hu ye ishi ri ezi, ebe ihian jenkọ d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.' "

Okinkin-ikpe Ikpazuun

³¹ "Ogen Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi gi ogho a bia rike eze, 'ya le ndi mmon-ozu ile, o siko d'a nodi ali ukpo e nwe ogho.

³² We siko d'e wehe ndi ali ile ri ichen-ichen ebe o ri; o jenkọ d'a hopuha we ohu-ohu ebe ibe we ri, erira onye e du anu don a hopuha atunrun ebe ewu ri.

³³ O jenkọ d'e donme atunrun ndi hu eka-ihien e, donme ewu ndi hu eka-ekpen e.

³⁴ Ogen hu, eze jenkọ d'a si ndi hu ri a eka-nni, 'Bia ni, ndi Nedi m gozi, weri ni Ali-eze hu we kwademe ni unu kete w'a tunle iyetọ uwa.

* **Isi Nke Isen-kwasị-ogun:27** Ika siji aza

35 Makeni, oḡen eḡun gi ri a ḡun m, ọnu ye m ihien-oriri, eḡun-mirin a ḡun m, unu e ye m ihien-orira, a wu m otumunye, unu a nabanhan m,

36 a gba m otọ, unu e ye m ekwa, emu a ku m, unu a bia d'e lee m, oḡen m gi ri ime ulo-ngan, ọnu a bia d'a hun m.'

37 Oḡen hu, ndi ezi-omume ahun jenkọ d'a za a, si, 'Di-nwonna-enyi, elee oḡen ke enyi gi hun i ke eḡun ri a ḡun i, enyi no ye i ihien-oriri mobu ke eḡun-mirin ri a ḡun i, enyi no ye i ihien-orira?

38 Elee oḡen ke enyi gi hun i n'i wu otumunye, enyi no nabanhan i mobu n'i gba otọ, enyi no yime i ekwa?

39 Elee oḡen ke enyi gizi hun i ni emu ri a ku i mobu n'i ri ulo-ngan, enyi no bia d'a hun i?!

40 Eze siko d'a za we, si, 'M ri a gwa onu ezioku, ebe unu no me ni onye ohu ime ndini rike si arini we mkpa ime umune m ndini iya, mme ke unu men'e!'

41 "Oḡen hu, o siko d'a si ndi hu ri eka-ekpen e, 'Pu ni ni m ebeni, onu ndi we bu-onu! Shi ni okun itebite hu we kwademe ni Ekwensu le ndi mmnon-ozie!

42 Makeni oḡen eḡun gi ḡun m, unu eyeni m ihien-oriri, eḡun-mirin a ḡun m, unu eyeni m ihien-orira;

43 a wu m otumunye, unu anabanhanni m; a gba m otọ, onu eyimene m ekwa; emu a ku m, a nodizikwo m ime ulo-ngan, kani onu abiani d'a hun m.'

44 We k'a zazikwo a, si, 'Di-nwonna-enyi, elee oḡen ke enyi gi hun i ke eḡun ri a ḡun i mobu ke eḡun-mirin ri a ḡun i mobu k'i wu otumunye mobu k'i gba otọ

mọbu kẹ emu rị a ku ị mọbu k'ị rị ụlọ-ngan bu ẹnị eyeni n'ị ẹka?

⁴⁵ O jenkọ d'a za wẹ, sị, 'Ezioku kẹ m rị a gwa ụnụ, ebe o mēni ụnụ emēni ni onyẹ ohu ime ndini nọkẹ sị arini wẹ mkpa ime umunẹ m ndini iya, ụnụ emēni ni m'e.'

⁴⁶ Wẹ jenkọ d'e zi wẹ si ime afunfun itebite, kani ndi ezi-omume siko d'e shi ndun itebite."

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini Wẹ Jizosị Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jọn 11.45-53)

¹ Ogen Jizosị gi kuguu ihien ndini ile, o no si umu-azuun a,

² "Unu a maringho ni akpu-uhuohin ebuo ghafegu Mmemme-Nghafe e ru. Uhuohin hu ke we jenkọ d'e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye we kpogbu."

³ Ogen ohu hu o gi rị e ku ihienni, ndi-isi nchuejan le ndi-isi rị ime ogwa Kayafasi onye-isi nchuejan, e zu.

⁴ Wẹ no tugbama iroro ni wẹ gi nzuzue nwunrun Jizosị gbu.

⁵ Kani, wẹ no sị, "Elekwo ogen memmeni, amangbe isusu gha rị."

E Hukpu Wẹ Jizosị Uden Ime Betani

(Mak 14.3-9; Jọn 12.1-8)

⁶ Ogen Jizosị gi rị Betani, iwe onyẹ w'a kpo Saimonu onyẹ-oti,

⁷ okpoho ohu no wehe ogo-alabasta uden nanranni rị ime ẹ. O no hu ẹ ye Jizosị isi ebe o nodi ali e ri ihien-oriri.

⁸ Kani oge umu-azuun a gi hun ihienni, iwe no weme we, we no si, "Elee iwi wu onwan?"

⁹ Nke w'e re udenni egbo hi-ogbe, we e ye ndi-igbenye."

¹⁰ Kani, oge Jizosi gi marin ihien we ri e ku, o no si we, "Ki hain onu gi e songbu okpohoni? Ihien ri mma k'o meni m."

¹¹ Unu le ndi igbenye ri ebeni oge ile, kale mme nwen esonko unu nodi ebeni oge ile.

¹² O gi udenni o hukpu m kwademe olili m.

¹³ Ezioku ke m ri a gwa onu, ebe owule we no zi ozioma ime uwa ile, we jenkọ d'e ku ihienni o me, gi e a nyanhan a."

*Judas' E Kweri N'ọ Re Jizosi
(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)*

¹⁴ 'Ya onye ohu w'a kpọ Judas' Iskarotu, hun wu onye ohu ime mmadu mmebuo hu no jen d'e kunrun ndi-isi nchu-ejan,

¹⁵ si we, "Kini ke unu jenkọ d'e ye m omeni e we m Jizosi ye unu? We no ku a mkpuru ego ola (siva) iri-kwasị ogun, ego orun akpu-uhuohin iri kwasị ogun,"

¹⁶ Gha oge hu jenme, o no choma oghere o jenkọ d'e gi we Jesu ye we.

*Jizosi Le Umu-azuun A E Ri Oriri Nghafe
(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jon 13.21-30)*

¹⁷ Uhuohin hu we gi e bidon Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, umu-azuun no bia d'e kunrun Jizosi, ju a, si, "Elebe k'i cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?"

¹⁸ O no si we, "O nwe okennyehi ohu m zijenkọ unu d'e kunrun ime obodo; jenni d'a si a, 'Onye-nkuzi

sị, “Ogèn m e ruguo, mme le umu-azuun m siko d'a nodi iwe i me Mmemme-Nghafe.” ’ ’

¹⁹ Umu-azuun no me ke Jizosi don zi we, we no kwademe ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

²⁰ O ru ogèn enyasi, Jizosi le umu-azuun mmebuo hu no nodi ali e ri ihien-oriri.

²¹ Ebe we ri e ri ihien-oriri hu, o no si, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkò d'e re m.”

²² Efo asuozini we usuo, onye-onye no si, “Elekwo mme, Di-nwonni-enyi, mme ro?”

²³ Jizosi no si, “Onye hu me le iya buche aka ime aferè jenkò d'e re m.

²⁴ Nwa nke Ihian lakò ke we don de banyen'e, kanì nsongbu jenkò d'a ri ni onye hu jenkò d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a.”

²⁵ Judasi hun siko d'e re e ye we no si, “Onye-nkuzi, mme ro?” O no si a, “Iyu ku.”

Oriri-nso

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)

²⁶ Ebe we ri e ri ihien-oriri ahun, Jizosi no weri bredi, o yeguu Osolobue ekele, o no bebe e ye umu-azuun a, si, “Weri ni ri, onwan wu ehii m.”

²⁷ O no weri mkpu, yeguu Osolobue ekele, o no we e ye we, si, “Unu ile, rarisomè ni;

²⁸ makeni onwan wu edeke m, hun we gi biye nkwerigbama ohun hu Osolobue kwademe egbata iya le ndi nke e aka; edeke m hun we hupu ni ndi bu oda, make mgbaghari njo.

²⁹ M ri a gwa onu, arakozì m manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhin hu mme le unu jenkò d'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m.”

³⁰ Oge ọ wẹ gi bụgụ ẹbụ Mmemme-Nghafe, wẹ nọ shi Ugu Olivu.

*Jizọsị E Ku E Nị Pita Jenko D'a Ghorị N'ọ Marịn A
(Mak 14.27-30; Luk 22.31-34; Jọn 13.36-38)*

³¹ 'Ya Jizọsị nọ sị wẹ, "Ukinkinni, unu ile jenkọ d'a gba m to, maka ị Ehuhuo-nsọ sị, 'Osolobue jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrụn, atunrụn ile a gbayiya.'

³² Kanị, m ghagụ ọnwun lihi, m sikọ d'e buni unu uzọ si Galili."

³³ Pita nọ sị Jizọsị, "O nwonni oge m'e gi gba ị to, ọsụn'a nị ndị hodunị a na ị to."

³⁴ Jizọsị nọ sị Pita, "M rị a gwa ị ezioku nị okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto nị y'a marịn m."

³⁵ Pita nọ sị, "Kaka, aghoriko m, ọsụn'a nị mme le 'yu jenkọ d'a nwun!' Umụ-azụun ile hodunị nọ kuzikwo erira.

*Jizọsị E Mę Ekpere Imę Ugba Gęsemani
(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)*

³⁶ 'Ya Jizọsị le umu-azụun a nọ si ebe w'a kpọ Gęsemani. O nọ sị umu-azụun a, "Nodi nị ali ebeni nị m jenzuka d'e mę ekpere."

³⁷ O nọ weri Pita le umu Zebedi ẹbuo, o nọ sukuruma, obi nọ ferime ẹ.

³⁸ 'Ya o nọ sị wẹ, "Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodi nị ebeni son m mu ęnya."

³⁹ O nọ jenshi ihun ẹkere, tuha enwen ẹ ye ali, mę ekpere, sị, "Baba, omeni o rị nfe, nị mkpu afunfunni ghafe m; kanị, uche i y'a mę, ẹle uche m."

⁴⁰ O nọ bia d'e kunrun umu-azụun a; o hun nị wẹ rị uran, o nọ sị Pita, "Ya wu, onu e ri-eka son m mu ęnya mgbahunme okuloku ohu?"

⁴¹ Mụ nị ẹn्या, mę ni ekpere, amamgbe ụnụ a danye imę ọnwunwan; ezioku-ezioku, mmon ihian a chọgho, kanị ndun guu ẹhu.”

⁴² O nọ puzi nke mgbe ẹbuo d'e mę ekpere, a si, “Baba, omęni mkpu afunfunni asaeka ghafe bu arani m'a, uche i 'ya mę.”

⁴³ O nọ biazị ebe wę ri, hun wę ke wę ri uran, makele ẹn्या wę a nyintoguo.

⁴⁴ O nọ lazi wę to, pu d'e mę ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu.

⁴⁵ 'Ya o nọ bia d'e kunrun umu-azuun a, si wę, “Unu rikwo uran, e zuru iken? Lee n'e, ogen hu e ruguo—e we wę Nwa nke Ihian ye ndi njo.

⁴⁶ Lihi ni nị ẹnyi jenme. Lee n'e, onye ri e reni m a biaguo.”

A Nwunrun We Jizosi

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴⁷ Jizosi rikwo e ku okuni, ke Judasi hun wu onye ohu imę umu-azuun a mmebuo bia. Judasi le igunrun hi-ogbe wi—we bu ophia-agma le egbe. Ndi-isi nchu-egan le ndi-isi zihe wę.

⁴⁸ Onye hun ri e ren'e gwa wę ihien wę siko d'e gi mariu Jesu. O si, “Onye m jenkọ d'e gi isu-onu kele, 'ya wu onye hu, nwunrun n'a.”

⁴⁹ O nọ bia d'e kunrun Jizosi ozigbo, si, “Uwa-oma, Onye-nkuzi!” O nọ su ę onu.

⁵⁰ Jizosi nọ si a, “Di-enyi, mę ihien i bia d'e me!” 'Ya wę nọ kwodon Jizosi, nwunrun a.

⁵¹ Ozigbo, onye ohu imę ndi wę le Jizosi wi nọ tnpu aka, sepuha ophia-agma a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin.

⁵² 'Ya Jizosị nọ sị a, “Wekin ọpịa-agma ị azuun, maka ni ndi ile e bu ọpịa-agma, siko d'a gha ọpịa-agma nwun.

⁵³ I ro ni asa m eka rịo Nedi m, o zihē ni m ihien kari igunrun ndi mmōn-ozī agha mmebuo ozigbo?

⁵⁴ Kani, m me erira, nani ke we jenkō d'e gi mezu ihien ndi rī ime Ehuhuo-nsō hun ku n'o jenkō d'a rī enina?”

⁵⁵ Ogen hu ke Jizosị gi sị igunrun hu, “Unu gi ọpịa-agma le egbe bia d'a nwunrun m noke sị m wu onyehin? Uhuohin ile m'a nodi ali ime Ulo-nsō a kuzi, onu a nwunrun ni m.

⁵⁶ Kani, ihien ndini ile rī nwan e me keni ihien ndi-amuma ku ime Ekwkwō-nsō mezu.” 'Ya umu-azuun a ile nọ na a to, gbama osō.

E We We Jizosị Si Ogwa Kayafasi, Onye-isi Nchuejan

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ 'Ya ndi nwunrun Jizosị nọ we e jenni Kayafasi wu onye-isi nchuejan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi gbakikome.

⁵⁸ Kani Pita sonko a d'e ru ogwa onye-isi nchuejan, bu egbata we te e te. Ya Pita nọ banye, son ndi-nche nodi ali keni o hun njendeme ihieni.

⁵⁹ Ogeni, ndi-isi nchuejan le Ndi-isi Nkwama ile hu a cho ihien w'e gi buokin Jizosị onu keni we gbu e;

⁶⁰ kani, ahunni we, osun'a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omegu, mmadu ebuo nọ nwan puha,

⁶¹ sị, “Onyeni sị, 'M jenkō d'a saeka tikpo Ulo-nsō Osolobue, gi akpu-uhuohin eto tunkin e.' ”

62 'Ya onye-isi nchụ-ejan nọ lihi, sị, “Y'e nwọn ihien i jenkọ d'a shiari? Kị wu ihien ndini we ri a si ni 'ya k'i me?”

63 Kani, Jizosi ekuni ihien owule. Onye-isi nchụ-ejan nọ sị a, “E gi m efan Osolobue hun ri ndun si i gwa enyi mbuni iyu wu Kraisti, Nwa Osolobue.”

64 Jizosi nọ sị a, “Yu ku e. M ri nwan a gwa unu ile ni ogenni ghafeguu, unu siko d'a hundę Nwa nke Ihian ebe o nodi ali eka-nni Osolobue, Onye hun nwon iken ile, hunzikwo a k'o ri elu orukpu o gi lala.”

65 'Ya onye-isi nchụ-ejan nọ tika efe hun 'ya le enwen e wu onye-isi nchụ-ejan yi, sị, “O kuole aru! Kị enyi ri a chozini ndi osheri? Onu a nuguo nwan aruni o ku!

66 Kini ke unu ro?” We nọ za, sị, “Ikpe a maol'a, o jenkọ d'a nwun!”

67 We nọ ju a eson ihun, fian a ihien, ndi hu ime we nọ ma a ora,

68 sị, “Iyu hun si ni i wu Kraisti, Onye hu Osolobue Tume, bu amuma ni gwa enyi onye fian i ihien?”

Pita A Ghorị N'ọ Marị Jizosi

(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

69 Ogenni, Pita nodi ali ezi ogwa, 'ya nwa-agboọ wu odibo nọ bia d'e kunrun e, sị a, “Iyu le Jizosi onye Galili wizikwo.”

70 Kani, o nọ ghorị id'enya we ile, sị, “Amarin m ihien i ri e ku.”

71 Ogen o gi si ebe we gha a banye ezi-ogwa hu, nwa-agboọ ozọ wu odibo nọ hun a, sị ndi turu ebenu, “Onyeni le Jizosi onye Nazareti wi.”

⁷² Ọ nọ ghorizi, kunde Osolobue, si, “Amarinde m okennyẹ hu!”

⁷³ Ọ nọbezi ekere, ndi turu ebahun nọ bja d'e kunrun Pita, si a, “I wu onye ohu ime we nke-esi, asusu i e sepuhaguo i.”

⁷⁴ Ya Pita nọ kunme Osolobue, si, “Amarinde m okennyẹ hu.” Ozigbo hu, okpa nọ kwan.

⁷⁵ Ya Pita nọ nyanhan oku Jizosi ku, ni, “Okpa gini d'a kwan, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” Ọ nọ shi ezi d'a kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Ẹsa-kwasị-ogụn

E We We Jizosi Si ogwa Paileti

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jon 18.28-32)

¹ O ru ogen utuntun, ndi-isi nchu-egan ile le ndi-isi nọ tugbame iroro ke w'a don gbu Jizosi.

² We nọ ken e egbun, we e jenni Paileti, onye Rom hun wu Govano ri a kini we.

Judasị E Hogbu Enwen E

(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³ Ogen Judasị hun re e ye we gi hun a ni a maguo we Jizosi ikpe-onwun, o nọ kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchu-egan le ndi-isi akpuru egho ola iri-kwasị-ogun hu,

⁴ si, “E meole m njo m gi re onye nwonleni ihien o me.” Kani, we nọ si a, “O gbasharini enyi; ohun wu mkpa i!”

⁵ Ọ nọ tu akpuru-egho ola ndi hu ye ali ime Ulo-nsọ, pu d'e hogbu enwen e.

⁶ Ndi-isi nchu-egan nọ tuturu akpuru-egho ola ndi hu; we nọ si, “O furuni ni enyi bu we che ebe w'e

donme ihien ime Ulo-nsọ, makeni egbo edeke ro (egho-mme).”

⁷ Ya we no tu iroro, gi e nonrin ogige onye a kpu-ite, gi e mememe ikpekpe itumunye.

⁸ Ya hain we gi a kpo ogige hu “Ogige Edeke” d'e rukwo tanni.

⁹ Ya ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku no mezu, ni,

“We no weri akpuru-egbo oia iri-kwasi-ogun hu, hun wu onu egbo ndi Izrelu kweri ni 'ya ke we siko d'e non okennyeh hu;

¹⁰ gi e nonrin ogige Okpu-ite rike ke Onye-nwonna-enyi don gwa m.”

Paileti A Ju Jizosi Utaa

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jon 18.33-38)

¹¹ Ogen ihienni gi ri e me, Jizosi turu ihun Paileti wu Gwanọ ri a kidon ni ndi Rom. Paileti no si, “Iyu wu eze ndi Ju?” Jizosi no si a, “Iyu ku.”

¹² Kani, ogen ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gi ri e kusonme ihien ndi we si ni 'ya k'o me, o gba nkintin!

¹³ Paileti no si a, “Y'a ri a nu ihien ole we ri e ku ni 'ya k'i me?”

¹⁴ Kani, o shiarini ihien owule, ke akpu ohu—nke wu n'o tukenme Paileti wu Gwanọ enya.

A Ma We Jizosi Ikpe Onwun

(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15; Jon 18.39; 19.16)

¹⁵ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Gwanọ a hapu ni we onye-ngan owule we cho.

¹⁶ Ogen hu, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wu [Jizosi] Barabasi.

17 Ogeṅ wẹ gi gbakikomeḡu, Pailetì nọ sị wẹ, “Onyẹ kẹ ọnu chọ nị m hapu nị ọnu [Jizọsị wu] Barabasi ra Jizọsị hun w'a kpọ Kraistì?”

18 (Pailetì ku ihienni makeni o maringho nị iwe kẹ wẹ gi we Jizọsị wu Kraistì ye ẹ.)

19 Ogeṅ o gi nọdì alì elu Ocho-okink'ikpe, nwunyẹ ẹ nọ zi ozi jenn'ẹ, sị a, “Wepukwo ẹka oku onyẹ ezi-omume hu, makeni e giguọ m ufiri ẹ ta afunfun oda-oda ime nro tanni.”

20 Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi Izrelu nọ nwan gwa igunrun hu wẹ sị Pailetì hapuni wẹ Barabasi, gbu Jizọsị.

21 Pailetì nọ sịzi wẹ, “Onyẹ ime wẹ ebuọ kẹ unu chọ nị m hapu nị unu?” Wẹ nọ sị, “Barabasi.”

22 Pailetì nọ sị, “Kì m'e gi nwan Jizọsị hun w'a kpọ Kraistì me?” Wẹ ile nọ sị, “Kpogbu ẹ enu obe.”

23 O nọ sị, “Kì haiṅ? Elee eje-ihien k'o me?” Kani wẹ ile e yikenmede, sị, “Kpogbu ẹ elu obe.”

24 Ogeṅ Pailetì gi hun nị ihien o rì e ku e nwonni isi ebe wẹ rì, hunzi nị isusu chọkọ n'o bidon, o nọ weri mirin kwopu ẹka id'anya igunrun hu, sị, “Edeke onyeni ari m ẹka; ẹka ọnu k'o rizi!”

25 Igunrun hu ile nọ sị, “Edeke ẹ 'ya rì enyi le umu enyi isi!”

26 'Ya o nọ hapuni wẹ Barabasi, o fianguu Jizọsị mkpinsin, o nọ w'ẹ ye wẹ kpogbu.

*Ndi-agma A Kpa Jizọsị Ye Emu
(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)*

27 'Ya ndi-agma Pailetì nọ weri Jizọsị si ime ogwa Pailetì, kpogbama itu-agma hu ile; ya wẹ nọ fihunme ẹ.

28 Wẹ nọ yipụ a ẹwuru ẹ, yime ẹ ẹwuru ñanranni e nwon ufie-rõni, ufie-rõni*.

29 Wẹ nọ weri agalaba osisi-ogun, gi ẹ kpa okpu-eze, bu ẹ che ẹ isi, bu ọkpọ che ẹ ẹka-ihien; e gbu n'ẹ osekpụ, a kpa a e ye ẹmụ, a si a, “Agu!! Eze ndi Ju!”

30 Wẹ nọ jụ a ẹsọn, napụ a ọkpọ hụ wẹ te buche ẹ ẹka, fianna a ya isi.

31 Ogen wẹ gi kpaguụ a ye ẹmụ, wẹ nọ yipụ a ẹwo ufie hụ, yimezi ẹ ẹwuru ẹ. Wẹ nọ duru ẹ d'a kpogbu elu obe.

A Kpoma Wẹ Jizọsi Elu Obe

(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

32 Ebe wẹ jenkọ, wẹ nọ kunrun onye Saịrini ohu w'a kpọ Saimonu, wẹ nọ w'a y'ẹ olu buru obe Jizọsi.

33 Ogen wẹ gi ru ebe w'a kpọ Gogota ('ya wu Ebe-Okpokom'isi),

34 wẹ nọ ye Jesu manya wẹ buche olulu-anu ra, kani, ogen o gi danmin a, o nọ jụ n'ọ rakọ a.

35 Ogen wẹ gi kpomaguu a elu obe, 'ya wẹ nọ tu nkpo, gi ẹ kerị ẹwuru ndi o yi. [Onwan me kenihien onye-amuma ku hun uzọ mezu—makeni onye-amuma si,

“E kerị wẹ ẹkwa m,

a tu wẹ nkpo,

gi ẹ kerị ẹwuru m.”]

36 Wẹ nọ nodi ali, e che ẹ nche.

37 Wẹ de ihien wẹ gi m'a ikpe ye enu obe hụ. Ihien wẹ de wu, “Onwan wu Jizọsi, Eze ndi Ju.”

38 Wẹ kpomazi ndi ohin ẹbuọ che n'ẹ, onye ohu elu obe ri ẹka-nni ẹ, onye ohu elu obe ri ẹka-ekpen ẹ.

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:28** ẹwuru ndi nze le ndi-idadin

39 Ndi hun ghafekoni hu a kpa a e ye emu, e finfin isi,

40 a si, “Iyu hun jenkọ d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuhin eto tundonzi e, zuopuha nwan enwen i! Omeni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan.”

41 Eriira ke ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye emu, a si,

42 “O zuopuha ndi ozo, kani o sani eka zuopuha enwen e. Iya wu eze Izrelu nu! 'Ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi kweri n'e.

43 O tukwasi Osolobue obi; Osolobue 'ya zuopuha a nwan owuni o suoghọ a. Make ni, o si, 'Mme wu Nwa Osolobue.' ”

44 Eriira ke ndi ohin ndi hu we kpogbu 'ya le we donzikwo kpari e.

Onwun Jizosi

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

45 Efinnai hu, gha okuloku mmebuo, ogen hu enya anwun gi a ri isi, d'e ru okuloku eto, okiki no gba ali hu ile.

46 Ihien rike okuloku eto, Jizosi no gi oken olu yi oro, si, “Elai, Elai, lama Sabakitani?” 'Ya wu, “Osolobue m, Osolobue m, ki hai ni gi la m to?”

47 Kani, ogen ndi hu ime ndi turu ebahun gi nu a, we no si, “O ri a hi Elaija!”

48 Ozigbo, onye ohu ime we no gba oso, weri eru bianye ime manya ru-uka, fa a ye mkpinsin, y'e 'ya n'ora.

49 Kani, ndi ozo si, “Cheri ni, ni enyi lee omeni Elaija jenkọ d'a bia d'a zuopuha a.”

50 Jizosì nọ gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun.

51 Ozigbo hu, ekwa we gi gbombepu Ebehu kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ nọ bawapu ebuo, gha elu d'e ru ali. Ali nọ mahihie, omuma hu e tiwa;

52 ili ndi nwunni nọ kpupu, ndi nsọ bu oda nwunni nọ lihi.

53 Ogen Jizosì gi ghaguu onwun lihi, we nọ puha, si obodo nsọ hu wu Jerusalem, ndi bu oda nọ hun we ebehu.

54 Ogen oki-agma hu le ndi-agma 'ya ni we ri e che Jizosì nche gi hun ali-omahihie le ihien ndi hu meni, egun nọ bia we, we nọ si, "Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!"

55 Ikpoho bu oda gha Galili sonhen Jizosì e yen'e aka rizi ebahun, we ri a gha ebe teni e lee ihien ri e meni.

56 Ndi hu ime we wu Meri onye obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi le Josefụ le nne umu Zebedi.

Olili Jizosì

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

57 O ru ogen enyasi, odafin ohu w'a kpọ Josefụ, onye obodo Arimatia, nọ bia. Okennyeni wuzikwo onye e son uzo Jizosì.

58 O nọ jen d'e kunrun Paileti, si a buye e ehụ Jizosì. 'Ya Paileti nọ si we buye e ya.

59 Josefụ nọ buru ehụ hu; gi ekwa line nwunni fuma a,

60 bu e che ime ili ohun o kwademeni enwen e, hun we gu nọke okporo ye ime omuma. O nọ gi omuma hi-ogbe nukin onu ili hu, pu.

61 Meri onye obodo Mag'dala le Meri hun-ebọ nodi ali bu ihun zinme ili hu.

E We We Ndi-nche D'e Chedon Ili Hu

⁶² Ogeṅ Ẹhụọhìn Nkwademeḡ gi ghafegụ, o ru ẹnyasi, ogeṅ Ẹhụọhìn Izu-iken gi bidon, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi nọ zugbama d'e kunrun Paileti,

⁶³ si a, “Di-ọkpa, ẹnyi a nyanhanghọ ni ogeṅ onye-ntunji gi ri ndun, o si, ‘Akpụ-Ẹhụọhìn ẹto ghafegụ, m jenko d'e lihi.’”

⁶⁴ Si we nwan d'e gbõnkinkenme ili hu ọhunma-ọhunma d'e ru akpụ-Ẹhụọhìn ẹto hu, amamgbe umu-azun a abia d'e zunrun ehụ a, gwama ihian ile ni, ‘Ọ ghaguo onwun lihi’; ogeṅ hu ndufie ikpazun hu a kari nke ibuzo njo.”

⁶⁵ Paileti nọ si we, “Weri ni nwan ndi-agma; jen ni d'e chedon ẹ ke unu siko d'a saeka.”

⁶⁶ Ya we nọ jenne, kpukinkenme ili hu, bu ndi-nche to ebhu.

Isi Nke Ẹsato-kwasì-ògùn

Jizosi A Gha Onwun Lihi

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogeṅ Ẹhụọhìn Izu-iken gi ghafegụ, ogeṅ eki gi fonme nke Ẹhụọhìn ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan Ẹhụọhìn Sõnde), Meri onye obodo Mag'dala lẹ Meri hun-ẹbo nọ jen d'e lele ili hu.

² Idenmizi, ali nọ mahihie oda-oda, makeṅi mmon-ozì Di-nwõnni-ẹnyi gha elu-igwee bia, nupu omuma hu hi-ogbe, nodi ali elu ẹ.

³ O hu e be nwanran-nwanran rike amuma, ewuru ẹ hu e nwun nọke igwere.

⁴ Egun ẹ nọ bia ndi nche, ehụ nọ mama we nni, we nọ richanrin ke ndi nwunhunni.

⁵ Kani, mmon-ozì hù nọ sị ikpoho ndì hù, “Atule ni egun, a maringhọ m nì unu rì a chọ Jizosì, hùn wẹ kpogbu elu obe.

⁶ O rizi ebeni; o lihiguo k'o don ku. Bia nì d'e lee ebe o te rì.

⁷ Jemẹ ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azuun a, sị wẹ, ‘O ghaguo onwun lihi, o buruguo nì unu uto si Galili; ebẹhù kẹ unu jenkọ d'a nọ hùn a!’ A gwaguo kwọ m unu.”

⁸ ‘Ya wẹ nọ gi egun lẹ oken ighoghọ gha ili hù pọ ozigbo, gbama osọ d'a gwa umu-azuun a.

⁹ Idumuzi, Jizosì nọ kunrun wẹ, sị, “Darun ni!” ‘Ya wẹ nọ bia d'e kunrun ẹ, fiedon ẹ oku, fe ẹ.

¹⁰ ‘Ya Jizosì nọ sị wẹ, “Atule ni egun, jẹn ni d'a gwa umunẹ m wẹ jẹn Galili, ebahun kẹ wẹ k'a nọ hùn m.”

E Ye Wẹ Ndì-nche Egho-azuun, Sị W'e Kulẹ K'o Mẹ

¹¹ Ogen ikpoho ndì hù gi jenkọ, ndì hù imẹ ndì-nche hù nọ sị imẹ obodo d'a gwa ndì-isi nchụ-ẹjan ihien ile menì.

¹² Ogen ndì isi nchụ-ẹjan lẹ ndì-isi gi zuguu, tugbamaguu iroro, wẹ nọ ye ndì-agma hù ego hi-ogbe,

¹³ sị wẹ, “Gwakwo nì ihian ile nì, ‘Umu-azuun a bia d'e zunrun ẹ imẹ abali ebe enyi rì uran.’

¹⁴ Omeni onwan e ru ntin Govanọ wu Paileti, enyi jenkọ d'e mẹ obi ru ẹ ali, hùn a nì nsongbu arikonì unu.”

¹⁵ ‘Ya wẹ nọ narin wẹ egho hù, mẹ ihien wẹ gwa wẹ. Echen kẹ wẹ rikwo a kọ akikonì imẹ ndì Ju d'e ru tanni.

*Ọrụn Hụ Rị Mkpa Jizọsị Ye Umụ-azuụn A
(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jọn 20.19-23; Ọrụn
Ndi-Ozi 1.6-8)*

¹⁶ Ya umụ-azuụn mmanai hụ nọ nwan si ugu hụ rị Galili, ebahun Jizọsị gwa wẹ.

¹⁷ Ogen wẹ gi hun Jizọsị, wẹ nọ fe ẹ, kanị ndi hụ ime wẹ nwon obi-ebu.

¹⁸ Jizọsị nọ jenzunhan, si wẹ, “E yeole wẹ m iken ile rị elu-igwee lẹ elu-ụwa.

¹⁹ Jemẹ ni nwan d'e mẹ ndi alị ile rị ichen-ichen ni wẹ wuru ndi e son ni m; e gi ni ẹfan Nedi lẹ Nwa lẹ Mmon-nsọ e mẹ wẹ mirin-Chuku.

²⁰ Kuzi ni wẹ, ni wẹ hun ụzọ e mẹ ihien ile m si unu mẹ. Ezie, m nọye ni unu ogen ile d'e ru ogugu-ogen.”

**Elu Ọhụn: Ekwkwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a)
Revision of New Testament in Ika**

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1